

لایحه «طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها»

باهداف افزایش نشاط اجتماعی و ایجاد منافع اقتصادی و درآمد پایدار برای شهرداری تهران با بهره‌گیری از ظرفیت پیاده‌روهای شهر تهران و ارائه خدمات مجاز از سوی اصناف و کسبه به شهروندان، به استناد بند (۲۶) ماده (۸۰) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ و اصلاحات بعدی آن و در راستای لایحه قانونی راجع به مستثنی شدن شهرداری تهران در مورد واگذاری قسمتی از پارک‌ها و میادین و اموال عمومی اعم از عرصه و اعیان از شمول قانون مالک و مستأجر مصوب ۱۳۵۹ شورای انقلاب، طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها به شرح زیر به تصویب رسید.

ماده ۱- تعاریف و عبارتهای به کاررفته در این مصوبه عبارت است از:

الف- واحد صنفی مشمول: هر واحد اقتصادی که فعالیت آن در محل ثابت و توسط افراد صنفی با اخذ پروانه کسب دایر شده باشد و در فهرست پیوست یکم این مصوبه آورده شده است. (صنوف مشمول استفاده از پیاده‌رو در پیوست این دستورالعمل ممه‌ور به مهر شورای اسلامی شهر تهران جزء لاینفک این مصوبه می‌باشد).

ب- حق بهره‌برداری موقت: وجوهی است که اصناف در قبال استفاده موقت از پیاده‌رو به شهرداری پرداخت می‌کنند.

ج- مبلمان و المان‌های شهری: مجموعه اجزایی که در فضاهای شهری برای فعالیت مورد تقاضا با رویکرد زیباسازی محیط و ایجاد شرایط مفرح نصب می‌گردد.

د- پروانه کسب: سندی است که از سوی اتحادیه‌های صنفی صادر می‌شود و دارنده آن مجاز به کسب و کار در حرفه‌ای معین خواهد بود (بر اساس ماده ۵ قانون نظام صنفی).

ه- شورای عالی ساماندهی استفاده از پیاده‌روها: این ستاد مرکب از اعضای مؤثر برای سیاست‌گذاری و هماهنگی حوزه‌های ذی‌ربط این طرح تعیین گردیده است.

و- کمیته اجرایی ساماندهی استفاده از پیاده‌روها: این کمیته به منظور اجرای بهینه این طرح و مصوبات شورای عالی ساماندهی استفاده از پیاده‌روها در سطح مناطق شهرداری تهران تشکیل می‌گردد.

ماده ۲- به منظور سیاست‌گذاری و راهبری طرح استفاده از پیاده‌روها و همچنین ایجاد هماهنگی میان حوزه‌های اجرایی ذی‌ربط و اصلاح احتمالی فرایندها، شورای عالی ساماندهی استفاده از پیاده‌روها با اعضاء زیر تشکیل می‌گردد:

- الف-** معاون خدمات شهری و محیط زیست (رئیس شورا).
- ب-** معاون هماهنگی و امور مناطق و یا نماینده تام الاختیار ایشان.
- ج-** معاون مالی و اقتصاد شهری و یا نماینده تام الاختیار ایشان.
- د-** معاون حمل و نقل و ترافیک و یا نماینده تام الاختیار ایشان.
- ه-** معاون شهرسازی و معماری و یا نماینده تام الاختیار ایشان.
- و-** مدیرعامل شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر (دبیر شورا).
- ز-** یک نفر نماینده شورای اسلامی شهر تهران.
- تبصره-** جلسات شورا هر سه ماه یکبار و یا برحسب ضرورت تشکیل خواهد شد و همچنین از نمایندگان دستگاه‌های ذی ربط در صورت نیاز دعوت به عمل می‌آید.
- ماده ۳-** به منظور اجرای کامل طرح و مصوبات شورای عالی ساماندهی استفاده از پیاده‌روها، کمیته‌ای در سطح منطقه با اعضای زیر تشکیل می‌شود:
- الف-** شهردار منطقه (رئیس کمیته).
- ب-** مدیرعامل شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر و یا نماینده تام الاختیار ایشان.
- ج-** مدیرعامل شرکت شهربان و حریم‌بان و یا نماینده تام الاختیار ایشان.
- د-** معاون مالی و اقتصاد شهری منطقه.
- ه-** معاون امور شهری و فضای سبز منطقه (دبیر کمیته).
- تبصره -** جلسه کمیته بدون حضور نماینده شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر رسمیت نخواهد داشت.
- ماده ۴-** مبلغ حق بهره‌برداری موقت با استفاده از فرمول زیر محاسبه و در قرارداد با متقاضی استفاده از پیاده‌روها لحاظ می‌شود.
- فرمول محاسبه حق بهره‌برداری موقت استفاده از پیاده‌روها $C = S * P * K$ می‌باشد.
- C:** مبلغ حق بهره‌برداری موقت ماهیانه.
- S:** مساحت.
- P:** قیمت منطقه‌ای بر اساس آخرین دفترچه ارزش معاملاتی ملاک عمل .

K: ضریب تعدیل.

پهنه	درصد
S	۰/۵
R	۱
M	۰/۵۵
G	۱

تبصره- درآمدهای حاصله به حساب خزانه کل شهرداری تهران واریز می‌شود و سی درصد از کل آن به حساب شرکت ساماندهی صنایع و شاغل شهرداری تهران به منظور اجرای مأموریت‌های محوله اختصاص می‌یابد و سالیانه تسویه حساب می‌شود.

ماده ۵- فرایند اجرایی و وظایف شهرداری منطقه به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف- وصول تقاضای صاحبان و ذینفعان واحدهای صنفی مشمول (پیوست یکم) در شهرداری منطقه مربوطه (متناسب با زمان مورد تأیید فعالیت از سوی دستگاه‌های قانونی مرتبط).

ب- بازدید از محل و تأیید اولیه شرایط مکان پیشنهادی از سوی متقاضی توسط ساماندهی منطقه با در نظر داشتن فاصله‌های متعارف از تأسیسات و تجهیزات شهری و بافت‌های حساس.

ج- تشکیل پرونده مشتمل بر پروانه کسب واحد صنف، مفاسد حساب (عوارض کسب، پسماند و غیره)، طرح بهره‌برداری از پیاده‌رو (مشتمل بر نوع بهره‌برداری و مساحت مورد نیاز و نحوه نورپردازی و نصب المان‌های شهری و...) در ساماندهی منطقه.

د- بررسی و محاسبه مبلغ حق بهره‌برداری موقت به استناد ماده ۴ دستورالعمل و اخذ تأییدیه ترافیک (با در نظر داشتن پیشگیری از اختلاط ترددی) و حراست و زیباسازی منطقه.

ه- صدور مجوز از سوی کمیته اجرایی ساماندهی پیاده‌روها و ابلاغ آن به حوزه مالی اداری منطقه.

و- انعقاد قرارداد بهره‌برداری از پیاده‌رو از سوی شهرداری منطقه از طریق سامانه قراردادها و ابلاغ قرارداد منعقد به متقاضی با در نظر داشتن موارد زیر:

۱- عدم تعلق حق کسب و پیشه و سرقتی به استناد لایحه قانونی مستثنی شدن شهرداری تهران از قانون مالک و مستأجر مصوب سال ۵۹ شورای انقلاب.

- ۲- حق جمع‌آوری فعالیت در صورت نیاز به معبر و فضای عمومی.
- ۳- حق فسخ قرارداد بدون رجوع به مراجع قضایی و بدون پرداخت خسارت‌های احتمالی.
- ۴- عدم حق واگذاری به غیر.
- ز- نظارت اداره ساماندهی منطقه بر اجرای قرارداد.
- ح- نظارت عالی بر امور بهره‌برداری از پیاده‌روها از طریق شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر.
- ط- پیگیری رفع مشکلات بهره‌برداری و در صورت نیاز فسخ قرارداد و جمع‌آوری فعالیت در پیاده‌روها و اقدامات مشابه متناسب با گزارشات دستگاه نظارت از سوی منطقه.
- ی- پیشگیری از فعالیت‌های غیرمجاز از سطوح معابر عمومی (پیاده‌رو و سواره‌رو) به استناد تبصره یک بند دو ماده ۵۵ از طریق منطقه.

- ماده ۶-** وظایف شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر عبارت است از:
- الف- تشکیل دبیرخانه و برگزاری جلسات شورای عالی ساماندهی استفاده از پیاده‌روها.
- ب- هماهنگی درون و برون‌سازمانی برای پیشبرد اجرای طرح.
- ج- برنامه‌ریزی و نظارت عالیه بر حسن اجرای طرح.
- د- حضور در کمیته‌های اجرایی و صدور مجوزهای استفاده از پیاده‌روها در کمیته‌های اجرایی مناطق بیست دوگانه.
- ه- تهیه گزارش‌های مستمر از وضعیت اجرای مصوبه به شورای عالی.
- و- تهیه گزارشات سه‌ماهه در خصوص اجرای طرح به شورای اسلامی شهر تهران.
- ز- رسیدگی به شکایات واصله از تمامی مراحل اجرا.
- ح- اعمال مدیریت و نظارت بر اقدامات یکسان و شفاف مناطق بیست و دوگانه در اجرای کامل طرح و مصوبات شورای عالی ساماندهی استفاده از پیاده‌روها.

جدول پیوست شماره ۱ :

صنوف مشمول طرح استفاده از پیاده رو های شهر تهران (فاز اول)

ردیف	اتحادیه	شرح رسته
۱	اغذیه فروشان و مواد غذایی	فروشنده گی ساندویچ گرم
		فروشنده گی ساندویچ سرد
		فروشنده گی پیتزا
۲	تولید کنندگان و فروشندگان بستنی و آبنبوه و نوشابه	بستنی ، آبنبوه و فالوده فروش
		بستنی و فالوده فروش
		آبنبوه فروش
۳	فروشنده گان دل و جگر و قلوه	دل و جگر و قلوه
۴	رستوران و سلف سرویس	رستوران
		سلف سرویس
۵	طباخان (کله ، پاچه ، سیرابی طبخ شده و خام)	کله پزی و سیرابی فروش
		سیرابی فروش
۶	کبابی و حلیم و آشپز	آشپز (انواع آش)
		پزنده لوبیا و عدسی
		لبوبز
		فرنی پز
۷	چلوکباب و چلوخورش	چلوکباب و چلوخورش
۸	صنّف سفره خانه ها	چایخانه ، قهوه خانه ، سفره خانه سنتی

گزارش توجیهی

شهر به عنوان پیچیده ترین مکان اجتماعی ساخته شده دست بشر، نیازمند آن است که بافتی سرزنده داشته باشد، بافتی متشکل از فضاهای شهری سرزنده که پیاده‌روها یکی از آنهاست. پیاده‌روها در جابجایی ساکنان شهرها و انتقال ترافیک مناطق مختلف شهر نقش به سزایی دارند. افزایش کیفیت پیاده‌روهای شهری نه تنها عابرین پیاده بیشتری را جذب می‌کند، بلکه به ایجاد فضاهای مطلوب عمومی، یعنی جایی که افراد بخواهند وقتشان را آنجا بگذرانند، نیز کمک می‌کند. پیاده‌روهای سرزنده در خیلی از شهرهای جهان به جای گذری کوتاه و سنگفرش شده در طول خیابان‌های بزرگ و مملو از ماشین با غنی‌سازی فضاهای عمومی قابل تردد و با تأکید بر تعامل میان افراد شکل گرفته شده است. دستیابی به چنین خصیصه‌هایی مستلزم ارتقای کیفی و کمی فضا است که در سایه مؤلفه‌های عینی و ذهنی، تنوع فعالیت‌ها، تأمین خوانایی و امنیت فضا و مسائلی از این دست حاصل می‌شود. در دهه‌های اخیر برای حل مسائلی از این قبیل و بازگرداندن سرزندگی و نشاط به حیات جمعی در بسیاری از کشورها، بهسازی و طراحی پیاده‌روها از طریق حضور و فعالیت کسب‌وکارها در بخشی از پیاده‌رو بدون مختل نمودن حرکت پیاده در دستور کار بسیاری از مدیران شهری قرار گرفته است.

ویترین مغازه‌ها و فعالیت آن‌ها در حاشیه پیاده‌روها یکی از چشمان ناظر پیاده‌روها محسوب می‌شوند، بنابراین باعث انسجام و کنترل اجتماعی، احساس راحتی و آسایش عابرین و امنیت می‌شوند. حضور کاربری‌ها در حاشیه پیاده‌روها مانند کافه‌ها، رستوران‌ها و ... باعث القای سرزندگی فضا، گسترش فعالیت‌های اجتماعی و افزایش مدت حضور مردم در پیاده‌رو می‌شود.

مطالعه در خصوص تشخیص و ایجاد منابع درآمدی پایدار شهرداری‌های جهان نشان می‌دهد که مهم‌ترین مسائل شهرداری‌ها در سرتاسر جهان ایجاد منابع کافی درآمد جهت تأمین هزینه خدمات ارائه شده می‌باشد. دریافت حق بهره‌برداری موقت از ظرفیت پیاده‌روهای شهر تهران برای ارائه خدمات به شهروندان محترم از سوی اصناف و کسبه در افزایش درآمد مستمر و پایدار شهرداری تهران می‌تواند مثر ثمر باشد.

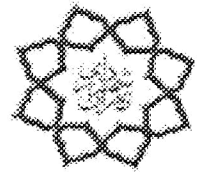
از سوی دیگر مهیا ساختن فعالیت برخی از صنوف در پیاده‌روها در مراکز شهری شرایط مطلوبی را برای رونق کسب‌وکار و پویایی اقتصادی به وجود می‌آورند. در حقیقت انگیزه افزایش فروش و رونق اقتصادی باعث رشد رویکرد پیاده محوری در دنیا بوده است زیرا این امر اقدامی در جهت بازگرداندن حیات اقتصادی به فضا می‌باشد. حضور صنوف و مردم توأمان در پیاده‌رو، ایجاد امنیت و پویایی نموده و این فضاها را برای سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار جذاب‌تر می‌نماید و در نتیجه از نظر مالی دارای ارزش و تقاضای بیشتری خواهند

بود. همچنین پیاده‌روی در شبکه حمل‌ونقل شهر پایدار به‌عنوان کم‌هزینه‌ترین راهکار مطرح می‌باشند. زیرا با کاستن از میزان انرژی مصرفی وسایط نقلیه صرفه‌جویی اقتصادی را به دنبال دارد.

امروزه بر توسعه پایدار و توجه به آن در ابعاد مختلف زندگی انسان‌ها تأکید گردیده است و اقدامات علمی و عملی بسیاری جهت جایگزینی روش‌های سازگار با محیط‌زیست بجای توسعه‌های خطی در حال انجام می‌باشد. تشویق به حرکت پیاده و ایجاد پیاده‌راه‌ها و تسهیلات مرتبط از همین منظر مورد توجه قرار گرفته و مطالعات مختلف بیانگر سابقه بیش از سه دهه‌ای کشورهای پیشرو در این زمینه می‌باشد. توسعه پیاده‌روها، ایجاد امنیت و سرزندگی و تشویق مردم به پیاده‌روی در توسعه پایدار شهرها به‌ویژه در پایداری محیط‌زیست نقش مؤثری خواهد داشت. درباره اثرات زیست‌محیطی این طرح می‌توان به کاهش تردد وسایل نقلیه موتوری در شهر اشاره کرد که کمک شایانی به کاهش آلودگی هوا و صوت و آرام کردن فضاهای شهری می‌کند. در ضمن تحقیقات در خصوص توسعه پیاده‌روها نشان داده است، این امر تأثیر به‌سزایی در تشویق مردم به استفاده از حمل‌ونقل عمومی دارد.

ضمناً بهره‌برداری از امکانات زیرساخت موجود در فضای عمومی شهر می‌تواند شاخصه‌ای از بهره‌گیری بهینه از انرژی و حفظ محیط‌زیست محسوب گردد.

بر این اساس به استناد بند (۲۶) ماده (۸۰) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ و اصلاحات بعدی آن و در راستای لایحه قانونی راجع به مستثنی شدن شهرداری تهران در مورد واگذاری قسمتی از پارک‌ها و میادین و اموال عمومی اعم از عرصه و اعیان از شمول قانون مالک و مستأجر مصوب ۱۳۵۹ شورای انقلاب، لایحه طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها برای سیر مراحل تصویب در شورای اسلامی شهر تهران ارائه می‌گردد.

تاریخ:

روز: ۲۸/۱۲/۱۳۹۸

شماره: ۱۵۰۳۳۴۴/۱۰

پیوست: ۴

بسم الله الرحمن الرحيم

به: جناب آقای مهندس هاشمی

رئیس محترم شورای اسلامی شهر تهران

موضوع: ارسال لایحه طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها

با سلام و احترام
به استناد بند (۲۶) ماده (۸۰) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی آن و در راستای لایحه قانونی راجع به مستثنی شدن شهرداری تهران در مورد واگذاری قسمتی از پارک‌ها و میادین و اموال عمومی اعم از عرصه و اعیان از شمول قانون مالک و مستاجر مصوب ۱۳۵۹، به پیوست لایحه «طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها» منضم به گزارش توجیهی مربوطه برای سیر مراحل تصویب در شورای اسلامی شهر تهران تقدیم می‌گردد.

رونوشت: جناب آقای یزدانی، معاون محترم خدمات شهری و محیط زیست.

جناب آقای مظاهریان، معاون محترم برنامه‌ریزی توسعه شهری و امور شورا و سرپرست معاونت توسعه منابع انسانی.

تاریخ: ۲۶/۰۱/۱۳۹۹

شماره: ۷۸۵/۱۶۰

پیوست: ۰

بسم الله الرحمن الرحيم

به: جناب آقای مرتضی الویری

عضو محترم شورا و رئیس کمیسیون برنامه و بودجه

جناب آقای محمد سالاری

عضو محترم شورا و رئیس کمیسیون شهرسازی و معماری

موضوع: ارجاع لایحه طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها

سلام علیکم؛
احتراماً به پیوست تصویر نامه شماره ۱۰/۱۵۰۳۳۴۳ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۸ در خصوص لایحه طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها را ایفاد می‌نماید.
لایحه مزبور در دوره پنجم به صورت عادی ارائه و به شماره ۳۶۳۸۰ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۸ در دبیرخانه شورای اسلامی شهر تهران ثبت و در دویست و هفتمین جلسه رسمی شورای اسلامی شهر تهران منعقد در تاریخ ۱۳۹۹/۰۱/۱۷ اعلام وصول شده است. ضمن ارجاع لایحه مزبور به آن کمیسیون‌ها به عنوان کمیسیون مشترک سیاست‌گذار است وفق مقررات موضوعه و بندهای چهارم، پنجم و ششم ماده چهاردهم (۱۴) آیین‌نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی شهرها مصوب ۱۳۷۸/۱/۱۱ هیأت وزیران و ماده یازدهم (۱۱) و سیزدهم (۱۳) دستورالعمل نحوه اداره جلسات، رأی‌گیری و بررسی پیشنهادهای واصل شده به شورا مصوب ۱۳۹۲/۲/۱۹ شورای عالی استانها، گزارش مشترک آن کمیسیون‌ها دال بر تأیید یا رد عین لایحه و یا انجام اصلاحات در متن آن را تا تاریخ ۱۳۹۹/۰۲/۲۴ به دفتر هیأت رئیسه و مصوبات شورای اسلامی شهر تهران ارسال فرمایید تا متعاقباً در دستور کار صحن علنی شورا قرار گیرد.

محسن هاشمی
رئیس شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: - جناب آقای پرویز حناچی شهردار محترم تهران بازگشت به لایحه مزبور جهت استحضار و دستور هماهنگی.

- روسای محترم کمیسیون‌های عمران و حمل و نقل؛ سلامت، محیط زیست و خدمات شهری؛ فرهنگی، اجتماعی؛ نظارت و حقوقی با تصویر لایحه مزبور جهت استحضار و ارائه گزارش به کمیسیون مشترک و دفتر هیأت رئیسه و مصوبات.

اعضای محترم هیأت رئیسه شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار.

جناب آقای بشیر نظری عضو و رئیس محترم کمیته تنقیح مصوبات شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار.

- جناب آقای محمدحسین بوجانی رئیس محترم مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهرداری تهران جهت استحضار و اعلام نظر کارشناسی به شورای اسلامی شهر تهران و دفتر هیأت رئیسه و مصوبات.

- دفتر هیأت رئیسه و مصوبات جهت پی‌گیری (۵/۱۲۷).

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۸/۳۰

شماره: ۱۵۸۹۱/۱۶۰

پیوست: ۰

بسم الله الرحمن الرحيم

به: جناب آقای مهدی بیرهادی

عضو محترم شورا و رئیس کمیسیون سلامت، محیط زیست و خدمات شهری

موضوع: ارجاع لایحه طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها

سلام علیکم؛

با عنایت به نامه شماره ۱۰۷۴۱۵۴۹ مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۱۰ جناب آقای علیرضا زاکانی شهردار محترم تهران بدینوسیله لایحه شماره ۱۰/۱۵۰۳۳۴۳ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۸ در خصوص « طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها » مثبت به شماره ۱۶۰/۳۶۳۸۰ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۸ به آن کمیسیون ارجاع می‌گردد. ضمن ارجاع لایحه مزبور به آن کمیسیون سپاسگزار است وفق مقررات موضوعه و بندهای چهارم، پنجم و ششم ماده چهاردهم (۱۴) آیین نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی شهرها مصوب ۱۳۷۸/۱/۱۱ هیأت وزیران و ماده یازدهم (۱۱) و سیزدهم (۱۳) دستورالعمل نحوه اداره جلسات، رأی گیری و بررسی پیشنهادهای واصل شده به شورا مصوب ۱۳۹۲/۲/۱۹ شورای عالی استانها، گزارش نهایی آن کمیسیون دال بر تأیید یا رد عین لایحه و یا انجام اصلاحات در متن آن را تا تاریخ ۱۴۰۰/۰۹/۲۹ به دفتر هیأت رئیسه و مصوبات شورای اسلامی شهر تهران ارسال نماید تا متعاقباً در دستور کار جلسه علنی شورا قرار گیرد.

رئیس شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: - جناب آقای علیرضا زاکانی شهردار محترم تهران بازگشت به لایحه مذکور جهت استحضار .

- روسای محترم کمیسیون های فرهنگی، اجتماعی، عمران و حمل و نقل؛ شهرسازی و معماری؛ برنامه و بودجه؛ نظارت و حقوقی جهت استحضار و ارائه گزارش به کمیسیون اصلی و دفتر هیأت رئیسه و مصوبات .

- رئیس محترم کمیته تنقیح مصوبات شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار .

- دفتر هیأت رئیسه و مصوبات (۵/۱۲۷) .

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۹/۰۷

شماره: ۱۶۶۵۱/۱۶۰

پیوست: ۰

بسم الله الرحمن الرحيم

به: جناب آقای سید جعفر تشکری هاشمی عضو محترم شورا و رئیس کمیسیون عمران و حمل و نقل

موضوع: اصلاحیه ارجاع لایحه طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها

سلام علیکم؛

احتراماً؛ پیرو رونوشت نامه شماره ۱۶۰/۱۵۸۹۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۳۰ در خصوص لایحه « طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها » که به کمیسیون سلامت، محیط زیست و خدمات شهری به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع شده است، بدین وسیله لایحه مذکور به آن کمیسیون نیز به عنوان کمیسیون مشترک ارجاع می‌گردد. سپاسگزار است وفق مقررات گزارش مشترک آن کمیسیون ها را اعلام فرمایید تا متعاقباً در دستور کار جلسه علنی شورا قرار گیرد. م/ ۱۳۷/۵

پروژه
نایب رئیس شورای شهر تهران

رونوشت: - جناب آقای علیرضا زاکانی شهردار محترم تهران جهت استحضار و دستور هماهنگی.

- جناب آقای مهدی پیرهادی رئیس محترم کمیسیون سلامت، محیط زیست و خدمات شهری جهت استحضار و ارائه گزارش مشترک با کمیسیون عمران و حمل و نقل .

- روسای محترم کمیسیون‌های فرهنگی، اجتماعی؛ نظارت و حقوقی؛ برنامه و بودجه؛ شهرسازی و معماری جهت استحضار و ارائه گزارش به کمیسیون مشترک و دفتر هیأت رئیسه و مصوبات.

- دفتر هیأت رئیسه و مصوبات جهت پی‌گیری (۱۳۷/۵)

- کمیته تنقیح مصوبات .

تاریخ: ۱۴۰۰/۰۹/۱۰

شماره: ۱۶۹۸۲/۱۶۰

پیوست: ۰

بسم الله الرحمن الرحيم

به: جناب آقای مهدی عباسی

عضو محترم شورا و رئیس کمیسیون شهرسازی و معماری

موضوع: اصلاحیه ارجاع لایحه طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها

سلام علیکم؛

احتراماً؛ پیرو رونوشت نامه های شماره ۱۶۰/۱۵۸۹۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۳۰ و شماره ۱۶۰/۱۶۶۵۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۰۷ در خصوص ارجاع لایحه « طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها» که به کمیسیون های سلامت، محیط زیست و خدمات شهری و عمران و حمل و نقل به عنوان کمیسیون مشترک ارجاع شده است، بدین وسیله لایحه مذکور به آن کمیسیون نیز به عنوان کمیسیون مشترک ارجاع می گردد. سپاسگزار است وفق مقررات گزارش مشترک آن کمیسیون ها را اعلام فرمایید تا متعاقباً در دستور کار جلسه علنی شورا قرار گیرد. / م ۵/۱۲۷

شورای شهر تهران
نایب رئیس شورای شهر تهران

رونوشت: - جناب آقای علیرضا زاکانی شهردار محترم تهران جهت استحضار و دستور هماهنگی.

- روسای محترم کمیسیون های سلامت، محیط زیست و خدمات شهری و عمران و حمل و نقل جهت استحضار و ارائه گزارش مشترک با کمیسیون شهرسازی و معماری.

- روسای محترم کمیسیون های فرهنگی، اجتماعی؛ نظارت و حقوقی؛ برنامه و بودجه؛ جهت استحضار و ارائه گزارش به کمیسیون مشترک و دفتر هیأت رئیسه و مصوبات.

- دفتر هیأت رئیسه و مصوبات جهت پی گیری (۵/۱۲۷)

- کمیته تنقیح مصوبات.

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۰۲

شماره: ۱۶۰/۱۶۹۰

پیوست: ۰

بسم الله الرحمن الرحيم

به: جناب آقای مرتضی الویری عضو محترم شورا و رئیس کمیسیون برنامه و بودجه
جناب آقای محمد سالاری عضو محترم شورا و رئیس کمیسیون شهرسازی و معماری

موضوع: پی گیری لایحه طرح بهره برداری از پیاده روها

سلام علیکم؛

احتراماً پیرو نامه شماره ۱۶۰/۷۸۵ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۲۶ در خصوص ارجاع لایحه « طرح بهره برداری از پیاده روها » به آن کمیسیون ها به عنوان کمیسیون مشترک و با عنایت به انقضای مهلت ارسال گزارش ، سپاسگزار است نسبت به ارسال گزارش مشترک به دفتر هیأت رئیسه و مصوبات شورا اقدام و تسریع فرمایید.
 قبلاً از توجهات جنابعالی کمال تشکر را دارد. م/ ۵/۱۳۲۷

محمّد هاشمی
 رئیس شورای اسلامی شهر تهران

- رونوشت: - روسای محترم کمیسیون های عمران و حمل و نقل؛ سلامت، محیط زیست و خدمات شهری؛ نظارت و حقوق؛ فرهنگی، اجتماعی جهت استحضار و ارائه گزارش به کمیسیون مشترک و دفتر هیأت رئیسه و مصوبات .
- اعضای محترم شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار.
- جناب آقای حامد مظاهریان معاون محترم برنامه ریزی، توسعه شهری و امور شورای شهرداری تهران بازگشت به نامه شماره ۲۰/۴۹۶۳۶۶ مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۲۸ جهت استحضار .
- دفتر هیأت رئیسه و مصوبات (۵/۱۳۲۷).

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۱۰

شماره: ۱۶۰/۱۳۹۹

پیوست: ۱

بسم الله الرحمن الرحيم

به: جناب آقای مهندس هاشمی رفسنجانی

رئیس محترم شورای اسلامی شهر تهران

موضوع: اعلام نظر کارشناسی کمیسیون شهرسازی و معماری در خصوص لایحه طرح بهره‌برداری از
پیاده‌راه‌ها

با سلام

احتراماً؛ در خصوص لایحه "طرح بهره‌برداری از پیاده‌راه‌ها" که جهت بررسی و تصویب در تاریخ ۹۸/۱۲/۲۷ به شورای اسلامی شهر تهران واصل شده است، به استحضار می‌رساند که کمیسیون شهرسازی و معماری براساس بررسی کارشناسی این لایحه و همچنین تشکیل جلسات هم‌اندیشی با فعالان شهری جامعه مدنی و متخصصان جامعه‌شناسی شهری، اقتصاد شهری، طراحی و برنامه‌ریزی شهری و بررسی گزارش مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران و نتایج مطالعات شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر تهران (طرح ساپ) و شهریان و حریم بان و بررسی تجارب خارجی و داخلی (شهر مشهد، شهر رشت و منطقه ۲ شهر تهران)، اعلام میدارد از آنجا که لایحه ارائه شده واجد اشکالات اساسی است، ضرورت دارد تا مجدداً توسط شهرداری تهران حداکثر طی ۴۵ روز بازبینی و به شورای شهر تهران ارسال گردد تا توسط کمیسیونهای شورای اسلامی شهر تهران بررسی و نهایی شده و در دستورکار صحن شورا جهت تصویب قرار گیرد. در بخش ذیل، مهمترین اشکالات لایحه کنونی و رویکردهای مورد نظر کمیسیون شهرسازی و معماری به منظور اعمال در روند بازنگری لایحه مبحث عنه، جهت استحضار و بهره‌برداری ایفاد می‌گردد:

۱- پیاده‌رو ها به عنوان محمل تجلی تعاملات اجتماعی انسانی، نقشی بی‌بدیل در تحقق آرمان شورای پنجم مبنی بر تبدیل تهران به شهری انسان محور دارند. برنامه‌ریزی برای پیاده‌محوری و ساماندهی پیاده‌روها امری چند بعدی می‌باشد که باید بصورت نظام مند پیاده‌سازی و پایش گردد؛ نظام حرکت پیاده (در پیاده‌راه و پیاده‌روها) از یک سو ارتباط مستقیمی با استخوان بندی شهر، نظام حمل و نقل، نظام تأسیسات، نظام فضایی سبز و باز و نوع بافت‌های کالبدی دارد و از سوی دیگر از نظام کاربری زمین پیرامون پیاده‌راه‌ها و شرایط محیطی، اجتماعی تأثیر می‌پذیرد و موضوعی نیست که صرفاً با اتخاذ تدابیر حقوقی و با رویکرد صرفاً سلبی قابل اجرا باشد.

۲- فقدان بانک اطلاعاتی جامع از پیاده‌روهای پایتخت و فقدان طرح جامع (Master Plan) ساماندهی پیاده‌راه‌ها و پیاده‌روهای شهر تهران نقطه ضعفی بزرگ در جریان اجرایی کردن این لایحه خواهد بود. این فضاها در مقیاس همه‌شهر عمل کرده و می‌بایست پذیرای گروه‌های مختلفی از شهروندان باشند. سبک زندگی و خواسته مردم در نقاط مختلف تهران متفاوت است و به تبع آن چگونگی حضور آن‌ها در فضاهای عمومی و پیاده‌روها متفاوت است. بنابراین مطالعات و امکانسنجی باید متناسب با ویژگی هر زون باشد. لذا ضرورت دارد تهیه لایحه ساماندهی پیاده‌روهای پایتخت با رویکردی جامع‌نگر مورد توجه قرار گیرد.

۳- لازم است لایحه جدید به‌گونه‌ای تدوین شود که در مورد چندین موضوع مرتبط باهم که اکنون به صورت جداگانه و جزیره‌ای به آن‌ها پرداخته شده به شکلی یکپارچه تصمیم گرفته شود. توجه به موضوعاتی همچون مسأله دستفروشان، مشاغل سیار و بی‌کانون، سیما و منظر شهری، نشاط اجتماعی و فضاهای عمومی، رابطه اصناف و پیاده‌روها، مناسب‌سازی پیاده‌راه‌ها برای افراد دچار معلولیت و سالمندان و کودکان، پارک‌ها، خیابان کامل، مسیرهای دوچرخه،

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۱۰

شماره: ۱۶۰/۱۴۶۶

پیوست: ۱

زیست‌شبهانه، روزبازارها و شببازارها، بازارهای تخصصی و زیست‌پایه که همگی با رویکرد TOD و در چارچوب مفهومی آن به یکدیگر متصل شده باشند، می‌بایست در لایحه جدید گنجانده شوند.

۴- لذا این لایحه باید در راستای جریان غالب تأکید بر کار کارشناسی و تخصصی در فرایندهای اداره شهر در دوره پنجم مدیریت شهری و همچنین رویکرد گسترش کمی و کیفی فضاهای عمومی و پیاده و مشارکت دادن ذی‌نفعان در برنامه‌ریزی‌ها تهیه شود و نباید از توجه به حوزه‌های شهرسازی، اجتماعی-فرهنگی، اقتصادی در آن غفلت کرد. بنابراین صرفاً نباید با نگاه تک بعدی مبتنی بر درآمدزایی برای شهرداری به آن نگاه شود. در لایحه ارسالی شهرداری تهران، با متمرکز نمودن موضوع در شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر تهران، بیم یک جانبه نگری و عدم التفات لازم به موضوعات کیفی و زیبایی‌شناختی در پیاده رو ها تشدید شده است. ضرورت شهرداری تهران با وارد نمودن سازمان زیباسازی شهرداری تهران، پر رنگ کردن نقش معاونت شهرسازی و معماری، ستاد مناسب سازی فضاهای شهری برای جانبازان و معلولین و افراد کم توان و اساتید و صاحب نظران حوزه شهر و شهرسازی در این حوزه، رویکرد چند وجهی و همه جانبه نگرایانه ای را در لایحه ارسالی مد نظر قرار دهد.

۵- شرط اساسی موفقیت طرح‌ها و برنامه‌های شهری در نظر گرفتن همه ذی‌نفعان موضوع است. پیادمرآه‌های تهران محل کسب درآمد تعداد زیادی دستفروش و بساطگستر است که در شرایط دشوار اقتصادی کنونی راه جایگزینی برای امرار معاش ندارند. بنابراین تنها ایجاد حق قانونی برای کسبه برای در اختیار گرفتن بخشی از پیادمرآه بدون در نظر گرفتن دست فروشان و ساماندهی آنان زمینه را برای تشدید تضاد منافع و درگیری میان کسبه مغازه‌دار و دستفروشان فراهم می‌کند. اما در لایحه ارائه شده توسط شهرداری اشاره‌ای به دستفروشان که در وضعیت موجود تهران یکی از ذی‌نفعان اصلی پیادمرآه‌ها محسوب می‌شوند، نشده است. این لایحه عمدتاً در خصوص اصناف و مشاغل در نظر گرفته شده که ماهیت رسمی دارند. به نحوی که در بند الف ذیل ماده ۱ این لایحه "واحدهای صنفی مشمول" صرفاً به واحدهای اقتصادی که در محلی ثابت فعالیت داشته و توسط افراد صنفی با اخذ پروانه کسب دایر شده، منحصر شده است. این در حالی است که در شرایط کنونی اقتصاد کشور، تعداد قابل توجهی از شاغلین بخش تولید و توزیع کالا به صورت دست فروش و اقتصاد غیررسمی فعالیت داشته که باید در قالب همین لایحه مورد توجه قرار گیرند. هرگونه ایجاد تغییر در نحوه بهربرداری از پیادمرآه‌ها بدون در نظر گرفتن نقش و سهم دستفروشان و بساطگستران و نیز نحوه تعامل آن‌ها با صاحبان مغازه می‌تواند به افزایش مشکلات این حوزه منجر شود.

۶- در این خصوص مصوبه "ساماندهی مشاغل سیار و بی‌کانون در شهر تهران" در تاریخ ۹۷/۱۰/۲۷ توسط شورای شهر تهران به تصویب رسید. در بند (پ) و بند (ت) ماده سوم مصوبه مذکور، باید دستورالعمل جامع "ساماندهی دستفروشی در شهر تهران" و دستورالعمل جامع "ساماندهی مشاغل سیار موتوری در شهر تهران" تهیه و تصویب می‌شد. همچنین در ماده چهارم مصوبه، شهرداری مکلف شده است که حداکثر طی سه ماه لایحه "تعیین نرخ بهای خدمات فعالیت مشاغل سیار و بی‌کانون شهر تهران" را به تفکیک منطقه، ناحیه و محله تهیه و جهت تصویب به شورای شهر تهران ارائه نماید که با گذشت ۲۰ ماه هنوز گزارشی در این خصوص به شورا ارسال نشده است.

۷- طرح‌های ارائه شده باید بر اساس اقتصاد برگشت‌پذیر یا همان اقتصاد پایدار باشد و درآمدهای طرح مصروف خود پیادمرآه‌ها و ساماندهی فضایی عمومی شود. اجازه فضا باید با هدف افزودن ارزش به فضایی شهر باشد. پیشنهاد می‌شود عواید حاصل از این لایحه صرف مناسب سازی پیاده‌روهای شهر تهران شود و از طرف دیگر در فرمول تعیین اجاره‌بها عوامل متعدد زیادی را می‌توان در قالب تشویق و تنبیه برای افزودن ارزش به فضایی شهر گنجاند. مانند زیباسازی و کیفیت بخشی به فضایی شهر که می‌تواند به عنوان یک ضریب مشوق گنجانده شود و هزینه پرداختی را کم کند.

جمهوری اسلامی ایران

سازمان ملی شهرسازی

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۱۰

شماره: ۱۶۰/۱۳۹۹

پیوست: ۱

۸- مراکز شهری و راسته‌های فعالیتی بیشتر از اینکه نیازمند استقرار طیفی از کاربری‌های خدماتی و تجاری و فعالیت‌های خردروشی، خدمات رفاهی و ... باشد، نیازمند محیطی کالبدی با کیفیت و عرصه‌های عمومی جذاب و سرزنده هستند. در همین راستا پیشنهاد بهره‌برداری از پیاده‌روها از جهت ماهیتی می‌تواند سبب تقویت خردروشی‌ها و در صورت توجه به تمهیدات کالبدی (سیما و منظر شهری، تقویت ویژگی‌های فضایی-مکانی و ...)، می‌تواند زمینه‌ساز بازآفرینی هرچه بیشتر فضاهای بی‌دفاع شهری در مراکز شهری تهران شود. بنابراین باید در بطن چنین پیشنهادی به راهکارهای طراحی شهری و معماری منظر نیز توجه شود که عنایت هرچه بیشتر به این موارد سبب می‌شود که طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها به نحوی عرصه موفقیت و کامیابی برای کلیه ذی‌نفعان اعم از شهرداری، فروشندگان و کسبه و همچنین عموم شهروندان باشد. با عنایت به مباحث فوق‌الذکر، با پیشنهاد مطرح شده در تبصره ذیل ماده ۴ لایحه ارسالی در رابطه با اختصاص ۳۰ درصد از درآمد حاصله از اجرای این لایحه به شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهرداری تهران مخالفت و به جای آن پیشنهاد می‌شود درصد معینی از درآمد حاصله از این لایحه با هدف تقویت سرمایه اجتماعی و استمرار کیفی پیاده‌روهای مشمول این لایحه، به حساب شهرداری‌های مناطق مشمول این لایحه واریز تا صرف بهسازی، تجهیز، مناسب‌سازی و ارتقای کیفیت کالبدی پیاده‌روها گردد.

۹- توجه به استاندارد مندرج در نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران که انواع پیاده‌رو بر اساس ماهیت ترافیکی سواره‌رو و نوع کاربری بدنه تعریف کرده و عرض حداقل و بهینه برای انواع پیاده‌رو و حوزه‌های موانع ثابت، تردد عابرین، تاسیسات و مبلمان و حوزه لبه و عرض کل پیاده‌رو برای انواع تیپ پیاده‌روهای C_۱ C_۲ C_۳ C_۴ B_۱ B_۲ B_۳ B_۴ D_۱ D_۲ D_۳ D_۴ C_۵ مشخص کرده است ضروری است. ضوابط جانمایی اثاثه شهری در محدوده عرض موثر پیاده‌رو نیز در این سند ذکر شده است.

۱۰- در راستای افزایش نشاط اجتماعی، صرفاً اصناف و رسته‌هایی مجاز به این حق بهره‌برداری باشند که استفاده از خدمات ارائه شده مستلزم بهره‌گیری از فضای مشخص بوده و این اقدام زمینه‌ای برای بروز تعاملات شهروندان باشد. در وضعیت فعلی به جز اصناف ذکر شده در لایحه، سایر اصناف از جمله کتاب‌فروشی، میوه‌فروشی‌ها، سوپرمارکت‌ها، گل‌فروشی‌ها، درودگران، مبلمان و پلاستیک‌فروشی‌ها و دکه‌های روزنامه‌فروشی و نانوایان و ... همه از فضای جلو مغازه در پیاده‌رو استفاده می‌کنند. محدود کردن اصناف باید در همه محورها با توجه به شرایط کسب و کار و سطح خدمت پیاده‌روها و راحتی عبور و مرور و عرض مفید پیاده‌رو در نظر گرفته شود.

۱۱- در عنوان لایحه فقط بهره‌برداری از پیاده‌روها مدنظر قرار گرفته در صورتیکه پیاده‌راه‌ها همچون سی‌تیر، باب‌همایون، عرصه‌های پیرامون دریاچه چیتگر و ... نیز می‌توانند مشمول این لایحه باشند.

۱۲- ضروریست شهرداری تهران جهت جلوگیری از بروز روزه‌های فساد و رفع ابهاماتی همچون چگونگی استقرار واحدهای صنفی مجاز در پیاده‌روها، مکانیزم وصول حق بهره‌برداری بر بستر شفافیت، نحوه مواجهه و رسیدگی به شکایات احتمالی شهروندان، فرمول محاسبه حق بهره‌برداری و ... دستورالعمل اجرایی نحوه پیاده‌سازی موضوع در پایتخت را به عنوان ضمیمه لایحه اصلاحی ارسالی به شورای اسلامی شهر تهران ارائه نماید.

۱۳- در این راستا استفاده از مشاورین ذی‌صلاح که اشراف کامل به موضوعات انسان‌محور شدن شهرها، شاخص‌های ارزیابی پیاده‌راه و پیاده‌رو و روش‌های افزایش درآمدی شهرداری‌ها دارند و همچنین توجه به اسناد مصوب پیشین ضروری بمنظر می‌رسد. مطالعات کلی و مفهومی جهت استخراج شمایی کلان هدف، تهیه نقشه راه دستیابی به این هدف، برنامه‌ریزی اجرای نقشه راه و نظارت بر آن تا پیاده‌سازی کامل و نظارت بر بهره‌برداری و اخذ بازخوردهای مستمر می‌بایست در لایحه پیشنهادی گنجانده شود.

مجلس شورای اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۶/۱۰

شماره: ۱۶۰/۱۳۹۹

پیوست: ۱

بنابر این کمیسیون شهرسازی و معماری شورای شهر تهران پیشنهاد می کند باتوجه به اشکالات متعدد وارد بر لایحه شهرداری و همچنین باز خورد اعتراضی جامعه مدنی و حرفه ای به این لایحه، شهرداری تهران نسبت به اصلاح این لایحه با نگاهی جامع تر با لحاظ محورهای فوق الذکر و با رویکرد ساماندهی پیاده راه ها و فضاهای عمومی تهران با در نظر گرفتن نظرات جامعه مدنی و سایر صاحب نظران در اسرع وقت اقدام و جهت بررسی مجدد به کمیسیون های تخصصی شورا، ارائه تا تصمیم گیری نهایی اتخاذ شود. همچنین پیشنهاد می گردد این لایحه در مرحله اول به صورت پایلوت در بعضی از معابر مناطق شهر (نظیر مناطق ۶، ۷، ۲، ۱ و ۱۲) طی ۶ ماه سال جاری اجرایی شده و پس از بررسی جوانب مختلف موضوع در طرح پایلوت، این لایحه اصلاح و در کل شهر تهران اجرایی شود. ضمناً مشروح بررسی های کارشناسی کمیسیون شهرسازی و معماری و رویکردهای پیشنهادی مربوطه و جمع بندی نقطه نظرات فعالان جامعه مدنی، جهت بهره برداری جنابعالی و سایر اعضای محترم شورا و مدیران شهرداری تهران، در ۱۱ صفحه (به شرح پیوست) تقدیم می گردد.

محمد سالاری

عضو و رئیس کمیسیون شهرسازی و معماری

شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: سرکار خاتم دکتر نژاد بهرام عضو و نایب رئیس محترم کمیسیون معماری و شهرسازی شورای اسلامی شهر تهران، جهت استحضار.

جناب آقای دکتر اعطا عضو و سخنگوی محترم کمیسیون معماری و شهرسازی شورای اسلامی شهر تهران، جهت استحضار.

جناب آقای مهندس الویری عضو و رئیس محترم کمیسیون برنامه و بودجه شورای اسلامی شهر تهران، جهت استحضار.

اعضای محترم کمیسیون برنامه و بودجه شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار.

سایر روسای محترم کمیسیونهای تخصصی شورای اسلامی شهر تهران، جهت استحضار.

سایر اعضای محترم شورای اسلامی شهر تهران، جهت استحضار.

جناب آقای دکتر حناچی شهردار محترم تهران، جهت استحضار.

جناب آقای مهندس یزدانی معاون محترم خدمات شهری و محیط زیست شهرداری تهران، جهت استحضار.

جناب آقای دکتر گلپایگانی معاون محترم شهرسازی و معماری شهرداری تهران، جهت استحضار.

جناب آقای دکتر مناف هاشمی معاون محترم حمل و نقل و ترافیک شهرداری تهران، جهت استحضار.

دبیرخانه کمیسیون شهرسازی و معماری، جهت اطلاع و پیگیری.

گزارش تفصیلی در خصوص لایحه " طرح بهره برداری از پیاده روها "

کمیسیون شهرسازی و معماری شورای اسلامی شهر تهران

مردادماه ۹۹

فهرست مطالب:

۱. مقدمه
۲. اسناد بالادستی
۳. ابعاد حقوقی و قوانین شهری
۴. پیاده روها و پیاده راه ها
۵. در نظر گرفتن همه ذینفعان
۶. ضوابط اجرایی لایحه
۷. همراستا سازی طرح های مطالعاتی و اقدامات اجرایی در خصوص معابر
۸. تعیین اصناف مجاز
۹. تعیین عوارض بهره برداری
۱۰. درآمد حاصله از این طرح
۱۱. ساختار اجرایی لایحه پیشنهادی
۱۲. پیشنهادات در خصوص پیاده روها و پیاده راه ها

۱. مقدمه:

پیاده راه ها، محل حضور همه شهروندان و مشارکت آنان در زندگی جمعی شان می باشد. این فضاها در مقیاس همه شهر عمل کرده و می بایست پذیرای گروه های مختلفی از شهروندان باشند. در آنجا، شهروندان در یک رابطه تعاملی با یکدیگر، با هم بودن را آموخته و در جهت ارتقاء حیات جمعی می کوشند. لذا می بایست در پیاده راه ها همواره زندگی اجتماعی و معیارهای زیبایی شناسانه در جریان باشد. گرایش شهروندان به پیاده راه ها به عنوان فضای شهری در گرو کیفیت فضای شهری، تعامل و ارتباطات اجتماعی - روانی ناشی از تأثیرات زیبا شناختی است. لذا در طراحی و برنامه ریزی فضاهای شهری جذاب و زیبا به ارتقاء سطح کیفی سیما و منظر آن در ابعاد فیزیکی و انسانی توجه توأمان دارند و یکی از مهم ترین معیارهایی که در ارزیابی شهرها و محیطهای شهری لحاظ می شود، کیفیت عرصه های عمومی شهری موجود در آن است و این واقعیت اجتناب ناپذیر است که کیفیت این فضاها معیار ارزیابی برای میزان مطلوبیت شهرها محسوب می شود. در واقع، تمرکز بر کیفیت های محیطی است که کارایی و سرزندگی فضاهای شهری، استمرار حیات شهری و تقویت سرمایه اجتماعی را به دنبال دارد. پیاده راه های پایتخت نیز ظرفیت فوق العاده ای برای ارتقاء سرزندگی فضاهای شهری و نشاط اجتماعی محسوب می شوند در صورتیکه بر کیفیت این فضاها توجه جدی شود.

۲. اسناد بالادستی:

■ تجربه شهرهای موفق دنیا بر این مسأله تأکید دارد که شهری چون تهران به عنوان یک کلانشهر نیازمند برنامه ریزی و ساماندهی اساسی و اصولی برای پیاده روها و پیاده راه ها از مقیاس محله تا منطقه شهری می باشد. برنامه ریزی های ناکافی، غیریکپارچه و غیرمنطبق با اسناد بالادستی عملاً هیچ مزیتی برای شهر نخواهد داشت و فرصت را برای یک اقدام مؤثر در عرصه شهر سلب نموده و شهر را با موضوعات پیچیده تر اجتماعی و اقتصادی رو به رو می کند. در خصوص شهر تهران که امروزه عبور و مرور و به اصطلاح Mobility به یکی از بزرگ ترین مسائل پایتخت بدل شده است، قاعدتاً برنامه ای جامع و یکپارچه در خصوص توسعه پیاده محوری را طلب می نماید که هم اجتماع، فرهنگ و محیط زیست را حفظ نموده و هم تضمینی برای توسعه اقتصاد شهری پایدار باشد. "لایحه طرح بهره برداری از پیاده روها" اگر چه به عنوان یک اقدام در راستای ساماندهی معابر و پیاده رو از منظر تأمین درآمد پایدار و ارائه خدمات مجاز از سوی اصناف و کسبه به شهروندان می تواند اقدام مطلوبی باشد اما این موضوع دارای ابعاد وسیعی است؛ لذا لایحه مذکور دارای اشکالات اساسی بوده و مشکلات جدی، در اجرا ایجاد خواهد کرد. اصولاً چنین طرح هایی جنبه تیغ دو لب را دارند پس باید مراقب بود تا جنبه مثبت آن غلبه کند. علی الخصوص اینکه شهر تهران به عنوان پایتخت همواره الگوی شهرهای دیگر بوده و اجرای یک طرح صحیح یا ناصحیح در سراسر کشور سرایت می کند.

■ برنامه ریزی برای پیاده محوری و ساماندهی پیاده روها امری چند بعدی می باشد که باید بصورت نظام مند پیاده سازی و پایش گردد؛ نظام حرکت پیاده (در پیاده راه و پیاده روها) از یک سو ارتباط مستقیمی با استخوان بندی شهر، نظام حمل و نقل، نظام تأسیسات، نظام فضای سبز و باز و نوع بافتهای کالبدی دارد و از سوی دیگر، نظام کاربری زمین پیرامون از شرایط

محیطی، اجتماعی نیز تأثیر می پذیرد و موضوعی نیست که صرفاً با اتخاذ تدابیر حقوقی نسبت به حل آن پرداخت. لذا فقدان برخورداری از طرح جامع (Master Plan) ساماندهی پیاده راه ها و پیاده روهای شهر تهران به وضوح مشاهده می شود. هیچ نهادی در شهرداری تهران اطلاعاتی تفکیک شده و دقیق از پیاده روهای شهری در اختیار ندارد و این نقطه ضعفی بزرگ در جریان اجرایی کردن لایحه کنونی خواهد بود. لذا به نظر میرسد ضروریست تهیه برنامه جامع ساماندهی پیاده روهای پایتخت به عنوان تکلیف روشن مورد توجه قرار گیرد.

▪ پیروی از سیاست های بالادستی یک ضرورت و اقدامی اساسی و اصولی می باشد. در این راستا سند توسعه مبتنی بر حمل و نقل همگانی مصوب شورایعالی ۱۳۹۶ و راهنمای ملی توسعه مبتنی بر حمل و نقل همگانی مصوب شورایعالی شهرسازی و معماری سال ۱۳۹۸ به عنوان یک سند بالادست مطرح است که البته هنوز در سطح کلان مطرح است و در طرح های پایین دستی اعمال نشده است ولی رویکردهای آن را می توان در نظر داشت. مثلاً در خصوص مجتمع های ایستگاهی و اطراف آن باید نگاه ویژه ای صورت گیرد.

۳. ابعاد حقوقی و قوانین شهری:

سوابق قانونی مختلفی وجود دارد از جمله :

- ماده ۲۴ قانون مدنی: خیابان ها و پیاده روها جز اموال عمومی محسوب میشوند و کسی نمیتواند تصرفی به نفع خود در آنها انجام دهد.
- تبصره ۶ ماده ۹۶ قانون شهرداری ها: اراضی کوچه های عمومی میدان ها، پیاده روها، خیابان ها و به طور کلی معابر و بستر رودخانه ها و نهرها، مجاری فاضلاب شهرها و باغ های عمومی و گورستانهای عمومی و درختان معابر عمومی واقع در محدوده شهرها که مورد استفاده عمومی است، ملک عمومی محسوب و در مالکیت شهرداری است.
- تبصره یک بند دو ماده ۵۵ قانون شهرداری ها: سد معابر عمومی و اشغال پیاده روها و استفاده غیرمجاز آن ها و میدان ها و پارک ها و باغ های عمومی برای کسب و یا سکنی و یا هر عنوان دیگری ممنوع است و شهرداری مکلف است از آن جلوگیری و در رفع موانع موجود و آزاد نمودن معابر و اماکن مذکور فوق وسیله مأمورین خود رأساً اقدام کند.
- لایحه قانونی راجع به مستثنی شدن شهرداری تهران در مورد واگذاری قیمت از پارک ها و میادین و اموال عمومی اعم از عرصه و اعیان از شمول قانون مالک و مستاجر (مصوب سال ۵۹ شورای انقلاب): شهرداری تهران مجاز است در واگذاری قسمتی از پارک ها و میادین و سایر اموال عمومی اعم از عرصه و اعیانی موجود در آن به نحوی که مخل زیبایی یا مصلحت عامه نباشد و نیز در واگذاری عرصه و اعیان و مستحدثات ملکی خود واقع در محدوده شهر تهران با عقد قراردادهای رسمی یا عادی به اشخاص حقیقی یا حقوقی به رعایت مصلحت و دریافت اجور مناسب بر اساس آیین نامه معاملات شهرداری اقدام نمایند.

■ بر اساس تبصره یک ذیل بند ۲ قانون شهرداری مصوب سال ۱۳۳۴ و اصلاحات بعدی "سد معابر عمومی و اشغال پیاده روها و استفاده غیر مجاز آنها و میدانها و پارکها و باغ های عمومی برای کسب و یا سکنی و یا هر عنوان دیگری ممنوع است و شهرداری مکلف است از آن جلوگیری و در رفع موانع موجود و آزاد نمودن معابر و اماکن مذکور فوق وسیله مأمورین خود رأساً اقدام کند..." اما باید اذعان داشت شهرداری تهران بر اساس مصوبه سال ۱۳۵۹/۰۲/۳۱ شورای انقلاب با عنوان "مستثنی شدن شهرداری تهران در مورد واگذاری قسمتی از پارکها و میادین و اموال عمومی اعم از عرصه و اعیان از شمول قانون مالک و مستاجر"، این اجازه به شهرداری تهران داده شده و لذا از جنبه حقوقی مشکلی وجود ندارد. اگرچه برخی همچنان معتقدند که طبق این ماده اجازه ای به شهرداری تهران در خصوص واگذاری برخی اموال عمومی فوق الذکر داده نشده است.

۴. در نظر گرفتن همه ذینفعان

■ پیاده روها در واقعیت ذی نفعان دیگری هم دارند که دستفروشان یکی از آن ها هستند. پیاده راه های تهران محل کسب درآمد هزاران دستفروش و بساط گستر است که در شرایط دشوار اقتصادی کنونی راه جایگزینی برای امرار معاش ندارند. لذا باید در خصوص این موضوع در لایحه تعیین تکلیف شود. در غیر اینصورت با اجازه پیاده روها به کسبه در حقیقت سرنوشت دستفروشان (که منازعه بر سر فضا از مهمترین عوامل تاثیرگذار آن است) به جنگ تن به تن روزانه میان این دو گروه سپرده می شود. اصنافی که تا کنون حق مداخله در حضور دستفروشان نداشته اند با تصویب این لایحه می توانند فشاری دوجندان بر دستفروشان اعمال کنند چرا که دیگر حضور دستفروشان گونه ای تجاوز به ملک شخصی و منافع تجاری آن ها قلمداد خواهد شد. در این وضعیت باید منتظر دو واقعه باشیم: اول افزایش مشاجره و اعمال خشونت میان دستفروشان و کسبه (که با توجه به شرایط بحرانی کشور واقعا معلوم نیست که منجر به چه فجایعی خواهد شد) و دوم اجازه دادن فضای پیاده رو توسط کسبه به دستفروشان با قیمت های نامعلوم (که باز هم فجایعی غیرقابل پیش بینی را رقم خواهد زد). این وضعیت در حقیقت سپردن سرنوشت دستفروشان به بخش خصوصی و سلب مسئولیت اجتماعی نهادهایی است که اساسا به دلیل پرداختن به همین مسئولیت ها شکل گرفته اند.

■ لذا ساماندهی پیاده روها بدون توجه به ساماندهی دستفروشان و مشاغل سیار و بی کانون در شهر تهران مشکل زا خواهد بود. که این موضوع مصوبه شورای شهر تهران با عنوان "ساماندهی مشاغل سیار و بی کانون شهر تهران" در ۲۳ بهمن ۱۳۹۷ دارد و در این مصوبه باید دستورالعمل جامع "ساماندهی دستفروشی در شهر تهران" تهیه شود که دستورالعمل در حال تدوین است و برای ساماندهی پیاده روها باید مورد استفاده قرار گیرد. در ماده چهارم این مصوبه شهرداری تهران مکلف است لایحه "تعیین نرخ بهای خدمات فعالیت مشاغل سیار و بی کانون شهر تهران" را به تفکیک منطقه، ناحیه و محله حداکثر ظرف سه ماه تهیه و جهت تصویب به شورای شهر تهران ارائه نماید. در نهایت دستفروشان و مشاغل سیار نیز از پیاده راه ها استفاده می کنند و نرخ بهای خدمات فعالیت مشاغل سیار و بی کانون شهر تهران و اصناف باید در کنار هم دیده شود.

- **توجه به عبور و مرور معلولین و افراد کم توان:** از نظر کالبدی، شهر تهران پیاده‌راه استاندارد به ندرت داراست و اغلب پیاده‌راه‌های شهر با کمبود فضا مواجه هستند. یک مسیر پیاده محور خوب تضمین کننده عبور و مرور معلولین و افراد کم توان می باشد که در این لایحه باید به آن اشاره شود و ممنوعیتی برای عبور و مرور این افراد ایجاد نشود.
- **در نظر گرفتن همه ذینفعان پیاده راه ها و توجه به نیازمندی آنان:** شهر برای همه مردم است از جمله کودکان، سالمندان، بانوان و معلولین و جوانان و ... لذا باید به نیازها و سلاقی همه ی افراد برای این سرزندگی و نشاط پاسخ داد و لزومی ندارد که تنها اصناف خوراکی شامل این موضوع باشند. شاید کتابفروشی ها، اسباب بازی فروشی ها و سایر اصناف هم بتوانند نقشی در این سرزندگی پیاده روها ایفا کنند و همه گروه های سنی بتوانند در راستای نیازهای خود و تعاملات خود از پیاده راه ها استفاده کنند.
- **مراکز شهر و راسته های عمومی بیشتر از آنکه نیازمند ترکیبی از کاربری های خدماتی، رفاهی و تجاری (به ویژه خرده فروشی ها) باشند، نیاز به محیط و کالبد با کیفیت دارند.** در واقع یک محیط جذاب بیرونی نظیر یک میدانچه یا یک خیابان خاص می تواند تصویر کلی مردمان از یک فضای شهری را بهبود بخشیده و آن را به عنوان مرکزی برای تجمع مردم و نقطه ای هویت بخش برای ایشان تبدیل نماید. به همین دلیل، پیشنهاد بهره‌برداری از پیاده‌روها از جهت ماهیتی می‌تواند سبب تقویت خرده‌فروشی‌ها و در صورت توجه به تمهیدات کالبدی (سیما و منظر شهری، تقویت ویژگی های فضایی-مکانی و ...)، می‌تواند زمینه ساز بازآفرینی هرچه بیشتر فضاهای بی دفاع شهری در مرکز شهر تهران شود. در نتیجه، باید در بطن چنین پیشنهادی به راهکارهای طراحی شهری و معماری منظر نیز توجه شود که عنایت هرچه بیشتر به این موارد سبب می شود که طرح بهره‌رداری از پیاده‌روها به نحوی بازی برد-برد برای شهرداری، فروشندگان و کسبه و همچنین عموم شهروندان باشد.

۵. پیاده‌روها و پیاده‌راه‌ها و نشاط اجتماعی

- مطابق الفبای شهرسازی، «پیاده راه» با «پیاده رو» تفاوت اساسی دارد، هرچند که هر دو برگرفته از فرهنگ پیاده مداری هستند. پیاده راه در واقع مسیری است که در آن الویت تام با حرکت پیاده است. پیاده راه باید فرصت مکث، آرامش و خریدهای کیفی برای افراد ایجاد کند. ماشین های اضطراری مانند آتش نشانی، آمبولانس، حمل کالا و ... فقط برای تخلیه بار و در زمان های خاص می توانند وارد این فضا شوند. در واقع پیاده راه مکان تعامل، تفرج و خرید خانواده هاست ولی پیاده رو فضای موجود در حاشیه اکثر خیابان های فعلی در شهرهاست.
- در عنوان لایحه فقط بهره برداری از پیاده روها مدنظر قرار گرفته در صورتیکه پیاده راه ها همچون سی تیر، باب همایون، عرصه های پیرامون دریاچه چیتگر و ... نیز می توانند مشمول این لایحه باشند

۶. ضوابط اجرایی لایحه

در قسمت تعیین ضوابط واگذاری پیاده‌راه‌ها، لایحه بسیار مبهم است و به بیان کلیاتی ناقص اکتفا شده است و تقریباً تمام امور را به تشخیص شورایی متشکل از نیروهای شهرداری واگذار می‌کند. این یعنی گشودن راه بر برخوردهای سلیقه‌ای و تصمیمات ناهماهنگ و غیرقابل اعتراض. در صورتیکه در نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران استانداردها و انواع تیپ‌های پیاده‌روها ذکر شده است و در صورت وجود بانک اطلاعاتی در خصوص پیاده‌راه‌ها و پیاده‌روهای شهر تهران نیاز به برخورد سلیقه‌ای نخواهد بود.

در نظر گرفتن استاندارد مندرج در نظام فنی و اجرایی شهرداری تهران

- در این سند انواع پیاده‌رو بر اساس ماهیت ترافیکی سواره‌رو و نوع کاربری بدنه تعریف شده است.
- عرض حداقل و بهینه برای انواع پیاده‌رو و حوزه موانع ثابت، تردد عابرین، تاسیسات و مبلمان و حوزه لبه و عرض کل پیاده‌رو برای انواع تیپ پیاده‌روهای C₅ C₆ D₆ D₁ B₂ B₃ B₄ C₁ C₂ C₃ C₄ مشخص شده است.
- که در صورت در نظر گرفتن فرمول خاص انواع این پیاده‌روها باید شناسایی و برای هر یک ضوابط جداگانه‌ای در نظر گرفته شود.
- ضوابط جانمایی اثاثه شهری نیز در این سند ذکر شده است:
 - نصب اثاثه شهری (مبلمان شهری و عناصر متعلق به تاسیسات شهری) در محدوده عرض موثر پیاده‌رو ممنوع می‌باشد.
 - لازم است اثاثه شهری در حوزه تاسیسات، مبلمان و فضای سبز که نوع کفسازی آن نیز متفاوت می‌باشد جانمایی گردند.
 - قرارگیری اثاثه شهری در حوزه تاسیسات، مبلمان و فضای سبز باید بگونه‌ای باشد که در هنگام تعمیرات برای عابران مزاحمت ایجاد نکرده و تولید صف نکند.
- عرض لازم برای تعبیه موانع در حوزه تاسیسات، مبلمان و فضای سبز نیز ذکر شده است که باید به آن توجه کرد.
 - یقیناً در صورتی که رویکرد لایحه که هیچ محدودیتی برای پیاده‌روهای مشمول قید ننموده، مورد توجه قرار گیرد، حقوق اولیه شهروندان مبنی بر بهره‌مندی از حداقل فضاهای پیاده‌رو برای عبور و تردد مورد مناقشه قرار خواهد گرفت که فاقد منطق و توجیه بوده و ضروریست با اعمال شاخص‌هایی این امر کنترل گردد.

۷. هم‌راستا سازی طرح‌های مطالعاتی و اقدامات اجرایی در خصوص معابر (خیابان کامل، پارکلت و ...)

- در قسمت‌های مختلف شهرداری طرح‌های مطالعاتی در خصوص خیابان کامل و انتخاب یک خیابان در هر منطقه انجام شده است. همچنین در خصوص پارکلت‌ها مطالعاتی در سازمان زیبا سازی در حال انجام است. مطالعاتی نیز در خصوص پیاده‌راه‌های شهر تهران در معاونت عمرانی شهرداری نیز در حال انجام است. در شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل طرح ساپ (طرح ساماندهی اصناف فعال در پیاده‌روها) و در شرکت شهربان و حریم بان "طرح اجرایی بهره‌برداری اصناف از پیاده‌روها و فضاهای شهری تهران" انجام گرفته است. لذا توجه به نتایج و هم‌راستاسازی این مطالعات جهت بهره‌برداری در این لایحه ضروری است.

۸. تعیین اصناف مجاز

- در راستای افزایش نشاط اجتماعی، صرفاً اصناف و رسته هایی مجاز به این حق بهره برداری باشند که استفاده از خدمات ارائه شده مستلزم بهره گیری از فضای مشخص بوده و این اقدام زمینه ای را برای بروز تعاملات شهروندان فراهم کند.
- در وضعیت فعلی به جز اصناف شامل موارد مندرج در پیوست لایحه، سایر اصناف از جمله میوه فروشی ها، سوپرمارکت ها، گل فروشی ها، درودگران، مبلمان و پلاستیک فروشی ها و دکه های روزنامه فروشی و همه از فضای جلو مغازه در پیاده رو استفاده می کنند. محدود کردن اصناف باید به صورت ویژه در همه محورها با توجه به شرایط کسب و کار و سطح خدمت پیاده روها و راحتی عبور و مرور و عرض مفید پیاده رو دیده شود. نه اینکه اصناف بصورت مجاز و غیرمجاز اعلام شوند.
- قطعاً بعد از اجرایی شدن این لایحه استفاده سایر اصناف از پیاده رو ادامه خواهد داشت مگر اینکه بر اساس واقعیت های موجود برنامه ریزی دقیق تری در هر محور و بنابر اقتضائات و نیازهای مردم و کسبه صورت گیرد. در غیر این صورت لایحه به هدف خود نخواهد رسید.
- با توجه به هدف اصلی این لایحه مبنی بر تأمین منابع پایدار درآمدی برای شهرداری، این لایحه عمدتاً در خصوص اصناف و مشاغلی در نظر گرفته شده که ماهیت رسمی دارند. به نحوی که در بند الف ذیل ماده ۱ این لایحه "واحدهای صنفی مشمول" صرفاً به واحدهای اقتصادی که در محلی ثابت فعالیت داشته و توسط افراد صنفی با اخذ پروانه کسب دایر شده، منحصر شده است. این در حالی است که در شرایط کنونی اقتصاد کشور، تعداد قابل توجهی از شاغلین بخش تولید و توزیع کالا به صورت دست فروش و اقتصاد غیررسمی فعالیت داشته که باید در قالب همین لایحه مورد توجه قرار گیرند. به همین دلیل، پیشنهاد می شود مصوبه "ساماندهی دستفروشان و مشاغل سیار و بی کانون در شهر تهران" در دست اقدام قرار گیرد و لذا دستفروشان نیز به همراه واحدهای اقتصادی رسمی مورد شمولیت این لایحه قرار گیرند.

۹. تعیین عوارض بهره برداری

فرمول محاسبه قیمتی که در این لایحه آورده شده نیز از نظر بسیاری از منتقدان مبنای کارشناسی درستی ندارد به طوری که حتی شهرداری را به هدف اصلی خود از این لایحه که کسب درآمد است نیز نخواهد رساند. ضمن اینکه لازم است علاوه بر متغیرهای محدود مساحت، قیمت منطقه ای و ضریب تعدیل پهنه ای، عوامل متعدد زیادی را در قالب تشویق و تنبیه گنجانند. مانند زیباسازی و کیفیت بخشی به فضای شهر می تواند به عنوان یک ضریب مشوق گنجانده شود و هزینه پرداختی را کم کند.

لذا تعیین شاخص ها جهت تعیین عوارض بهره برداری ضروری است و باید طی مطالعات در این خصوص شاخص ها احصا و در نهایت فرمولی با ترکیبی از شاخص ها با سازوکار روشن و شفاف نوشته شود.

▪ در گزارش و مطالعات شرکت شهربان و حریم بان با عنوان " طرح اجرایی بهره برداری اصناف از پیاده روها و فضاهای شهری تهران " پیشنهاد شده که فرمول بصورت زیر در نظر گرفته شود:

$$T: \text{ضرب زمانی که معادل مدت زمان مجوز صادره (به ماه) بوده و از حداقل ۳ تا حداکثر ۱۲ ماه خواهد بود.} \\ Z: \text{ضرب در نظر گرفته شده مطابق موقعیت جغرافیایی و ارزش ملک می باشد.} \\ P: \text{قیمت معاملاتی ملاک عمل که مصوب شده است.} \\ S: \text{مساحت فضای مورد استفاده که بر حسب متر مربع است.} \\ \text{حتی در این مطالعات هم به شاخص های دیگر در تعیین محاسبه حق بهره برداری نپرداخته است.}$$

$$\text{فرمول محاسبه حق بهره برداری موقت} = \frac{t}{12} \times Z \times P \times S$$

در این خصوص شرکت شهربان از طریق کارشناسان خود اقدام به برداشت پیاده روهای محوره های اصلی شهر تهران در تیر ماه سال ۹۹ نموده است که از تعداد ۲۸۵ محور اصلی برداشت شده تعداد ۵۸۳۹ سدمعبر صنفی مشاهده و ثبت گردیده است. همچنین تعداد ۹۳ محور اصلی شهر تهران (۴۴۵۵ باب تجاری) که دارای پیاده روهای نسبتاً عریض (میانگین ۴٫۹ متر) می باشند توسط کارشناسان شهربان برای اخذ عوارض پیاده رو از اصناف واقع در آن پیشنهاد شده است. لازم به ذکر است در حال حاضر فقط شهرداری منطقه ۲ از تعداد ۸ باب تجاری که از پیاده رو بهره برداری می نمایند عوارض اخذ می کند. بر این اساس شرکت شهربان و حریم بان جهت اخذ عوارض محوره های پیشنهادی را ۹۳ محور در مناطق ۲۲ گانه و تنها براساس شاخص عرض معبر شناسایی کرده است. در صورتیکه شاخص های دیگر از جمله سطح سرویس، موقعیت خیابان و نوع کاربری های آن محور و ... نیز بسیار مهم است که نادیده گرفته شده است. در طرح ساپ از شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل نیز بر فرمول لایحه تاکید دارد که در آنجا نیز شاخص های مورد نیاز در نظر گرفته نمی شود.

۱۰. درآمد حاصله از این طرح

براساس لایحه پیشنهادی شهرداری، شرکت ساماندهی مشاغل شهرداری محور اصلی اجرا و نظارت تعیین شده و همچنین ذی نفع اصلی است به طوری که ۳۰ درصد درآمد حاصل از طرح به آن اختصاص خواهد یافت.

با پیشنهاد مطرح شده در تبصره ذیل ماده ۴ در رابطه با اختصاص ۳۰ درصد از درآمد حاصله از اجرای این لایحه به شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهرداری تهران مخالفت شده و پیشنهاد می شود ۸۰ درصد درآمد حاصله از این لایحه با هدف تقویت سرمایه اجتماعی و استمرار کیفی پیاده روهای مشمول این لایحه، به حساب شهرداری های مناطق مشمول این لایحه واریز تا صرف بهسازی، تجهیز، مناسب سازی و ارتقای کیفیت کالبدی پیاده روها گردد.

۱۱. ساختار اجرایی لایحه پیشنهادی

در قسمت ساختار اجرایی تقریباً تمام امور را به تشخیص شورایی متشکل از نیروهای شهرداری واگذار می‌کند. این یعنی گشودن راه بر برخورد های سلیقه‌ای و تصمیمات ناهماهنگ و غیرقابل اعتراض.

ساختار سیاست گذاری و راهبری طرح و کمیته های اجرایی لایحه در مناطق:

- در این ساختار نیاز به دستگاه های درون سازمانی شهرداری و برون سازمانی از جمله (اداره بهداشت، تعزیرات، اتحادیه های مربوطه، نیروی انتظامی، استانداری، شورای تامین و ...) می باشد که باید به آن توجه شود.
- با عنایت به دغدغه شناسایی عرصه های عمومی جدید دارای پتانسیل بالقوه، ضرورت دارد علاوه بر شاخص عرض پیاده رو، جهت انتخاب پیاده روهای موردنظر برای بهره برداری، بایستی به شاخص هایی نظیر کف سازی مناسب پیاده روها، نورپردازی، فضای سبز پیرامونی، تجهیزات (مبلمان) خیابان و ... توجه شود و استخراج و تعیین سنجه های عددی این شاخص ها می بایست توسط معاونت شهرسازی و معماری مورد بررسی و تایید قرار گیرد، بنابراین پیشنهاد می‌گردد ریاست شورای عالی ساماندهی از پیاده روها به معاونت شهرسازی و معماری و با دبیری اداره کل معماری و ساختمان به عنوان تخصصی ترین حوزه شهرداری تهران در این موضوع تفویض گردد تا مسئولیت سیاست گذاری و راهبری طرح بهره برداری از پیاده روهای سطح شهر با تمرکز بر جنبه های معماری منظر و طراحی شهری پیگیری شود و سایر اعضای پیشنهاد شده لایحه در این کمیته به اضافه مدیر عامل سازمان زیباسازی و معاون اجتماعی، فرهنگی یا نماینده تام الاختیار آن ها حضور داشته باشند و همچنین مدیرعامل شرکت شهربان و حریم بان نیز به عنوان مسئول حوزه مقابله با تخلفات ناشی از سد معبر در این شورا عضویت داشته باشد. معاونت هماهنگی و امور مناطق، اداره کل تشخیص و وصول درآمد، یگان حفاظت شهرداری تهران، اداره کل حقوقی، سازمان بازرسی، اداره کل حراست نیز می توانند در این شورا حضور داشته باشند. ضمناً حضور نماینده سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات نیز نادیده گرفته شده در صورتیکه در فرایند صدور مجوز بهره برداری از پیاده روها برای اصناف متقاضی نیاز به سامانه ای است که نمونه آن در مشهد پیاده شده است.
- در سطح منطقه با توجه به اینکه مسئولیت اجرای این مصوبه را برعهده دارند، ساختار پیشنهاد شده در لایحه مورد تایید می‌باشد. در کمیته های اجرایی نیز حق حضور نماینده تام الاختیار اعضا نیز اضافه شود. تبصره ماده ۳ لایحه نیز باید مشخص شود که آیا عدم حضور شهردار منطقه و مدیرعامل شرکت شهربان و حریم بان و معاون مالی و اقتصاد منطقه و معاون امور شهری و فضای سبز منطقه فاقد ضمانت اجراست و جلسه بدون حضور آن ها رسمیت دارد؟ و منظور از رسمیت چیست؟ جلسه قابل تشکیل نیست یا تصمیمات جلسه قابل اجرا نیست؟
- فرآیند تهیه این لایحه در غیاب ذی نفعان پیاده راه به ویژه دستفروشان طی شده و ماهیتی از بالا به پایین و به دور از واقعیت های ملموس اقتصاد و اجتماع شهر دارد. به طوری که نه در شورای عالی مطرح در این لایحه چه در کمیته های

اجرایی در سطح مناطق هیچ نماینده‌ای از جامعه مدنی، تخصصی، اصناف، دستفروشان و غیره حضور ندارد. در خصوص تخلفات احتمالی و بخش ارزیابی بر اجرای این لایحه اصلا فکری نشده است.

۱۲. پیشنهادات

▪ پیشنهاد می شود باتوجه به اشکالات متعدد وارد بر لایحه شهرداری و همچنین بازخورد اعتراضی جامعه مدنی و حرفه‌ای به این لایحه، شهرداری محترم نسبت به اصلاح این لایحه با نگاهی جامع تر و در اسرع وقت اقدام و لایحه جدید را با محوریت ساماندهی پیاده‌راه‌ها و فضاهای عمومی تهران جهت بررسی مجدد در شورا ارائه نماید. لازم است لایحه جدید به گونه‌ای تدوین شود که در مورد چندین موضوع مرتبط باهم که اکنون به صورت جداگانه و جزیره‌ای به آن‌ها پرداخته می شود به شکلی یکپارچه تصمیم گرفته شود. موضوعاتی همچون مسأله دستفروشان، مشاغل سیار و بی‌کانون، سیما و منظر شهری، نشاط اجتماعی و فضاهای عمومی، رابطه اصناف و پیاده‌روها، مناسب‌سازی پیاده‌راه‌ها برای افراد دچار معلولیت و سالمندان و کودکان، پارکلت‌ها، خیابان کامل، مسیرهای دوچرخه، زیست شبانه، روزبازارها و شب‌بازارها، بازارهای تخصصی و زیست پیاده که همگی با رویکرد TOD و در چارچوب مفهومی آن به یکدیگر متصل شده باشند، می‌بایست در لایحه جدید گنجانده شوند.

▪ در این راستا استفاده از مشاورین ذیصلاح که اشراف کامل به موضوعات انسان محور شدن شهرها، شاخص‌های ارزیابی پیاده راه و پیاده‌رو و روش‌های افزایش درآمدی شهرداری‌ها دارند و همچنین توجه به اسناد مصوب پیشین ضروری به نظر می‌رسد. مطالعات کلی و مفهومی جهت استخراج شمای کلان هدف، تهیه نقشه راه دستیابی به این هدف، برنامه‌ریزی اجرای نقشه راه و نظارت بر آن تا پیاده‌سازی کامل و نظارت بر بهره برداری و اخذ بازخوردهای مستمر می‌بایست در لایحه پیشنهادی گنجانده شود. همچنین پیشنهاد می‌گردد این لایحه به صورت پایلوت در بعضی از معابر مناطق شهر (نظیر مناطق ۶، ۷، ۲، ۱ و ۱۲) و طی ۶ ماه در سال جاری اجرایی شده و پس از بررسی جوانب مختلف موضوع در طرح پایلوت، این لایحه در کل شهر تهران اجرایی شود.

رئیس محترم شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای محسن هاشمی رفسنجانی

موضوع: در جواب: بررسی لایحه طرح بهره‌برداری از پیاده راه‌ها

سلام علیکم

احتراماً، عطف به نامه شماره ۱۶۰/۷۸۵ مورخ ۱۳۹۹/۱/۲۶ جنابعالی در خصوص بررسی لایحه «طرح بهره‌برداری از پیاده‌راه‌ها» ضمن بررسی موضوع مذکور در جلسه مشترک کمیسیون برنامه و بودجه و کمیسیون شهرسازی و معماری در تاریخ ۱۳۹۹/۲/۲۸، بدینوسیله جمع‌بندی نهایی کمیته‌های «شفافیت و شهر هوشمند» و «معماری و طرح‌های شهری» به پیوست نامه شماره ۱۶۰/۱۱۴۶۰ مورخ ۱۳۹۹/۵/۳۰ ارسال می‌گردد.

مرتضی الیوری
عضو و رئیس کمیسیون برنامه و بودجه
شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: عضو و رئیس محترم کمیته شفافیت و شهر هوشمند - سرکار خانم بهاره آروین
عضو و رئیس محترم کمیته تشکیلات و منابع انسانی شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای سیدحسن رسولی
عضو و رئیس محترم کمیته بودجه و نظارت شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای مجید فراهانی
رئیس محترم کمیته اقتصادی و تنظیم مقررات - جناب آقای سید محمود میرلوحی
عضو و رئیس محترم کمیسیون معماری و شهرسازی شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای محمد سالاری
عضو و رئیس محترم کمیته معماری و طرح‌های شهری - جناب آقای علی اعطا
عضو و نایب رئیس محترم کمیسیون معماری و شهرسازی شورای اسلامی شهر تهران - سرکار خانم زهرا نژاد بهرام
معاون مصوبات اداره کل اداری و اجرایی و رئیس دفتر هیئت رئیسه شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای محمد باقری
دبیر کمیسیون برنامه و بودجه شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای حسین باقرنژاد

نشانی: ضلع جنوبی، یارک شهر، خیابان بهشت، ساختمان شورای اسلامی، شهر تهران تلفن: ۵۱۰۴۰۰۰۰؛ نمابر: ۹۶۰۹۰۴۰۹ صندوق پستی: ۴۳۸۹-۱۱۱۵۵ www.shoratehran.ir

طرح ساماندهی استفاده اصناف از پیاده‌روهای شهر تهران

با هدف ساماندهی سرریز کالا و فعالیت واحدهای صنفی در فضای پیاده‌روهای شهر تهران، تنظیم ضوابط ساماندهی پیاده‌روها، تسهیل آمدودشد شهروندان در پیاده‌روها و ارائه خدمات مجاز از سوی اصناف و کسبه به شهروندان و ایجاد منابع اقتصادی پایدار برای شهرداری تهران و با بهره‌گیری از ظرفیت پیاده‌روهای شهر تهران و ارائه خدمات مجاز از سوی اصناف و کسبه به شهروندان، به استناد بند ۲۶ ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۵۷ و اصلاحات بعدی آن و در راستای لایحه قانونی راجع به مستثنی شدن شهرداری تهران در مورد واگذاری قسمتی از پارک‌ها و میداين و اموال عمومی اعم از عرصه و اعیان از شمول قانون مالک و مستأجر مصوب ۱۳۵۹ شورای انقلاب، طرح ساماندهی استفاده اصناف از پیاده‌روها به شرح زیر به تصویب رسید.

ماده ۱- تعاریف و عبارت‌های به کار رفته در این مصوبه عبارت است از:

الف- واحد صنفی مشمول: هر واحد اقتصادی که فعالیت آن در محل ثابت و توسط افراد صنفی با اخذ پروانه کسب دایر شده باشد که در فهرست پیوست یکم این مصوبه ذکر شده است. (فهرست مذکور جزء لاینفک مصوبه حاضر می‌باشد و سایر اصناف مجاز به بهره‌برداری از پیاده‌رو نمی‌باشند).

ب- بهره‌برداری: فعالیت واحد صنفی در حرفه‌ای که در پروانه کسب واحد صنفی درج شده است و به صورت موقت و قابل جابجایی در پیاده‌رو انجام می‌شود.

ج- حق بهره‌برداری: وجوهی است که اصناف مذکور در پیوست مصوبه در قبال بهره‌برداری از پیاده‌رو به شهرداری پرداخت می‌کنند.

د- بهره‌بردار: منظور شخص حقوقی یا حقیقی است که به عنوان واحد صنفی طی قرارداد موقت و مطابق این مصوبه و دستورالعمل از قسمت مشخصی از پیاده‌رو بهره‌برداری می‌نماید.

ه- مبلمان و المان‌های شهری: مجموعه اجزایی که در فضاهای شهری برای فعالیت مورد تقاضا با رویکرد زیباسازی محیط و ایجاد شرایط مفرح نصب می‌گردد.

و- پروانه کسب: سندی است که بر اساس ماده ۵ قانون نظام صنفی کشور از سوی اتحادیه‌های صنفی صادر می‌شود و دارنده آن مجاز به کسب و کار در حرفه‌ای معین خواهد بود.

ز- شورای راهبری ساماندهی بهره‌برداری از پیاده‌روها: شورایی که به موجب ماده ۲ این مصوبه تشکیل می‌شود، وظیفه تهیه دستورالعمل برای ساماندهی بهره‌برداری از پیاده‌روها و همچنین نظارت بر حسن اجرای مفاد این مصوبه و دستورالعمل مذکور را دارا می‌باشد و در این مصوبه به اختصار شورای راهبری نامیده می‌شود.

ح- کمیته اجرایی ساماندهی بهره‌برداری از پیاده‌روها: این کمیته به منظور اجرای بهینه این طرح و مصوبات شورای راهبری ساماندهی استفاده از پیاده‌روها در سطح مناطق شهرداری تهران تشکیل می‌گردد و در این مصوبه به اختصار کمیته اجرایی نامیده می‌شود.

ط- دستورالعمل ساماندهی بهره‌برداری از پیاده‌روها: دستورالعملی است که به موجب ماده ۵ این مصوبه در راستای عملیاتی کردن الزامات و اهداف این مصوبه توسط شورای راهبری ساماندهی بهره‌برداری از پیاده‌روها تدوین و تصویب می‌شود و برای کمیته اجرایی ساماندهی بهره‌برداری از پیاده‌روها و سایر مراجع ذی‌ربط در شهرداری لازم‌الرعایه می‌باشد.

ماده ۲- به منظور سیاستگذاری و راهبری طرح بهره‌برداری از پیاده‌روهای شهر تهران، تهیه دستورالعمل موضوع ماده ۵ این مصوبه و ایجاد هماهنگی میان حوزه‌های اجرایی ذی‌ربط، شورای راهبری ساماندهی بهره‌برداری از پیاده‌روها با اعضای زیر تشکیل می‌گردد:

الف- معاون خدمات شهری و محیط زیست (رئیس شورا)

ب- معاون هماهنگی و امور مناطق و یا نماینده تام‌الاختیار ایشان

ج- معاون مالی و اقتصاد شهری و یا نماینده تام‌الاختیار ایشان

د- معاون حمل‌ونقل و ترافیک و یا نماینده تام‌الاختیار ایشان

ه- دبیرستاد مناسب سازی شهرداری تهران یا نماینده تام‌الاختیار ایشان

و- مدیرعامل شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر (دبیر شورا)

ز- رئیس سازمان زیباسازی شهرداری تهران و یا نماینده تام‌الاختیار ایشان

ح- یک نفر نماینده کمیسیون شهرسازی و معماری شورای اسلامی شهر تهران

ط- یک نفر نماینده کمیسیون نظارت و حقوقی شورای اسلامی شهر تهران

تبصره- جلسات شورای راهبری هر سه ماه یکبار و یا بر حسب ضرورت تشکیل خواهد شد و همچنین از نمایندگان دستگاه‌های ذی‌ربط در صورت نیاز دعوت به عمل می‌آید.

ماده ۳- به منظور اجرای کامل طرح و مصوبات شورای راهبری، کمیته اجرایی بهره‌برداری از پیاده‌روها در سطح منطقه با اعضای زیر تشکیل می‌شود:

الف- شهردار منطقه (رئیس کمیته)

ب- مدیرعامل شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر و یا نماینده تام‌الاختیار ایشان

ج- مدیرعامل شرکت شهربان و حریم‌بان و یا نماینده تام‌الاختیار ایشان

د- معاون مالی و اقتصاد شهری منطقه

ه- معاون امور شهری و فضای سبز منطقه (دبیر کمیته)

و- نماینده ستاد مناسب‌سازی شهرداری تهران

ز- دبیران انجمن شورایی محلاتی که قراردادهای بهره‌برداری موقت در محدوده آن محلات مورد بررسی قرار می‌گیرند. (بدون حق رأی)

ماده ۴- مبلغ حق بهره‌برداری با استفاده از روش زیر محاسبه می‌شود و در قرارداد منعقد شده میان شهرداری منطقه با بهره‌بردار لحاظ می‌گردد:

فرمول محاسبه حق بهره‌برداری موقت استفاده از پیاده‌روها $C=S*P$ می‌باشد.

C: مبلغ حق بهره‌برداری موقت ماهیانه

S: مساحت

P: قیمت منطقه بر اساس آخرین دفترچه ارزش معاملات ملاک عمل

تبصره: کلیه درآمدهای حاصل از این مصوبه لازم است به حسابی مجزا واریز شود. شهرداری تهران مکلف است ۸۰٪ عواید حاصل از این مصوبه را تحت نظارت و راهبری ستاد مناسب‌سازی فضاهای شهری صرف مناسب‌سازی پیاده‌روهای شهر تهران نماید و هر شش ماه یکبار گزارش عملکرد آن را به شورای اسلامی شهر تهران ارائه نماید. ۲۰٪ باقیمانده از این عواید به حساب شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهرداری تهران به منظور اجرای مأموریت‌های محوله اختصاص می‌یابد و سالیانه تسویه می‌شود.

ماده ۵- شورای راهبری بهره‌برداری از پیاده‌روها موظف است با در نظر گرفتن شرایط و چارچوب‌های ذیل نسبت به تهیه دستورالعمل اجرایی بهره‌برداری از پیاده‌روها اقدام کرده و جهت اجرا به کمیته‌های مناطق ابلاغ نماید. هرگونه اعطای مجوز به متقاضیان بهره‌برداری از پیاده‌رو تنها در صورتی قابل اجراست که در حیطه چهارچوب‌های معین شده در این دستورالعمل باشد. دستورالعمل موضوع این ماده به همراه پیش‌نویس قرارداد موضوع ماده ۹ مصوبه لازم است پیش از آغاز به صدور مجوز بهره‌برداری به تصویب کمیسیون‌های شهرسازی و معماری، فرهنگی و اجتماعی و نظارت و حقوقی شورای اسلامی شهر تهران برسد.

الف. بهره‌برداری از پیاده‌رو توسط واحدهای صنفی تنها در طولی از پیاده‌رو که محدود به عرض بر مغازه باشد مجاز است.

تبصره- در صورتی که واحد صنفی متقاضی بهره‌برداری از فضاهای خالی مناسب در اطراف مغازه باشد، به شرط آنکه هیچ معارض حقیقی یا حقوقی برای این فضاها وجود نداشته باشد و تمامی شرایط و چارچوب‌های این مصوبه رعایت شود، درخواست وی در کمیته اجرایی مناطق مطرح و در صورت تأیید نسبت به صدور مجوز جداگانه برای بهره‌برداری از فضاهای اطراف واحد صنفی (حداکثر تا شعاع ۵۰ متر) اقدام خواهد شد.

ب. بهره‌برداری از پیاده‌رو تنها در پیاده‌روهایی با عرض بیش از ۳ متر امکان‌پذیر است، به گونه‌ای که در هر حالت حداقل ۳ متر از عرض پیاده‌رو به صورت مسیر مستقیم و بدون هیچ نوع مانع فیزیکی برای تردد عابران باقی بماند.

ج. محل بهره‌برداری از پیاده‌رو به هیچ عنوان نباید تداخلی با نوار مناسب‌سازی شده برای نابینایان داشته باشد.

د. دستورالعمل موضوع این ماده لازم است انواع مبلمان مجاز به استقرار در پیاده‌رو و نیز الزامات و ضوابط طراحی فضای مورد بهره‌برداری از جمله رنگ و جنس مصالح را جهت ایجاد وحدت رویه و تأمین زیبایی بصری فضای پیاده‌روها و جلوگیری از اعمال سلیقه‌های شخصی برای محدوده‌های مختلف شهر تهران معین نماید.

ه. بهره‌برداری از پیاده‌رو تنها برای فعالیت‌هایی مجاز است که مورد استفاده مستقیم عابران باشد و واحدهای صنفی حق استفاده از فضای پیاده‌رو برای فعالیت‌هایی همچون انبار و ذخیره‌سازی کالا، تبلیغات، پارک اتومبیل، صندوق‌داری و مانند آن را ندارند، همچنین الزامات می‌بایست به نحوی طراحی شوند که بهره‌بردار را از نصب هرگونه تجهیزات و تأسیساتی که ثابت باشند یا جابجایی آن‌ها به پیاده‌رو مستلزم ورود خسارت باشد، منع نماید.

و. کاربری‌هایی که ممکن است خود یا مراجعانش و بهره‌بردارانشان در صورت استفاده از پیاده‌رو دچار خطر یا خسران شوند و تعیین شعاع ممنوعیت فعالیت صاحبان مشاغل در اطراف این کاربری‌ها لازم است در دستورالعمل به دقت معین شده و صدور مجوز در این محدوده‌ها ممنوع خواهد بود.

ز. مبلمان و جزئیات فضای مورد بهره‌برداری در پیاده‌رو لازم است به گونه‌ای طراحی و فضاسازی شود که امکان استفاده افراد توانیاب و دارای نیازهای خاص حرکتی و جسمی از آنها فراهم باشد.

ح. الزامات ایمنی برای انواع فعالیت‌های مجاز طبق این مصوبه به دقت در دستورالعمل تشریح شود.

ط. بهره‌برداری از پیاده‌رو نباید مخل دسترسی به تأسیسات و تجهیزات شهری موجود در پیاده‌رو باشد.

ی. بهره‌برداری از پیاده‌رو در محل کنج‌ها و نقاطی که در امتداد خطوط عابر پیاده یا در مسیر منتهی به پله‌های پل عابر پیاده باشند، ممنوع است.

ک. لازم است روزها یا مناسبت‌هایی که بهره‌برداری از پیاده‌رو ممنوع است یا مواردی که به جهت برگزاری مراسم مذهبی، سیاسی و فرهنگی واحد صنفی اجازه فعالیت در پیاده‌رو را نخواهد داشت در دستورالعمل و مجوز معین شود.

ل. شرایط و فرایند لغو مجوز بهره‌برداری از پیاده‌روها به دقت در دستورالعمل تبیین شود.

تبصره: شورای راهبری موظف است دستورالعمل موضوع این ماده را بر اساس تجربه پایلوت اجرا شده ۶ ماه پس از اولین ابلاغ و پس از آن در بازه‌های زمانی یک ساله مداوماً مورد بازنگری قرار داده و اشکالات احتمالی را رفع نماید.

ماده ۶. شهرداری تهران موظف است پیش از صدور و اعطای هرگونه مجوز بهره‌برداری موقت از پیاده‌روسازوکارهای فنی زیر را اجرایی کند:

الف. سازوکاری ایجاد کند که افراد متقاضی بتوانند در درگاه تهران من درخواست خود را برای انعقاد قرارداد بهره‌برداری موقت ثبت کرده و وضعیت درخواست خود را در هر مرحله از فرایند اجرایی ماده ۷ این مصوبه در کارتابل مرتبطه رؤیت کنند.

ب. سازوکاری ایجاد کند که هر یک از قراردادهای موقت بهره‌برداری دارای کد اختصاصی خود باشند و پس از عقد قرارداد موقت برچسبی حاوی کد بهره‌برداری و نواری زرد رنگ که مساحت مجاز وی را تعیین می‌کند به متقاضی تعلق گیرد.

ج. لایه برخط پیاده‌روهای سطح شهر را که طبق دستورالعمل اجرایی بهره‌برداری از پیاده‌روها (موضوع ماده ۵ این مصوبه) دارای قابلیت بهره‌برداری موقت هستند به دو صورت ۱. API در درگاه api.tehran.ir و ۲. نقشه برخط مکانی خود در درگاه تهران من بارگذاری کند.

د. در سامانه مکانی واقع در «درگاه تهران من»، تمامی پیاده‌روهایی را که مجاز به بهره‌برداری صنوف هستند با دو رنگ سبز (مجاز و بدون قرارداد) و رنگ آبی (مجاز و با قرارداد بهره‌برداری موقت) در نقشه نشان دهد. همچنین درخواست‌کنندگان باید بتوانند پیاده رو را برای قرارداد بهره‌برداری موقت رزرو کرده و بدانند چند نفر در نوبت رزرو هستند.

ه. این امکان را برای عموم شهروندان فراهم کند که با جستجوی کد اختصاصی بهره‌برداری یا انتخاب در نقشه در درگاه تهران من، مبلغ قرارداد، کد ملی شخص بهره‌بردار، کد اختصاصی بهره‌برداری، زمان قرارداد، طرف قرارداد، و مساحت اشغال شده توسط بهره‌بردار را مشاهده کنند.

و. از سه طریق پیامکی، تلفنی و اینترنتی (درگاه 1888) با دریافت کد اختصاصی بهره‌برداری شکایات شهروندان مبنی بر نامناسب بودن نحوه بهره‌برداری، عدم رعایت محدوده مجاز به بهره‌برداری و سایر موارد احتمالی را ثبت نماید.

ز. سازوکاری تهیه کند که شکایات‌های شهروندان که از سه طریق پیامکی، اینترنتی، و تلفنی ثبت شده‌اند در سامانه مکانی مذکور در درگاه تهران من برای عموم قابل مشاهده باشند. به صورتی که با جستجوی کد اختصاصی و کلیک روی نقشه بتوان تعداد شکایات شهروندان را مشاهده کرد و عموم شهروندان بتوانند مجموع شکایات هر قرارداد موقت بهره‌برداری، مجموع شکایات هر یک از مناطق و مجموع شکایات در تهران را به صورت برخط مشاهده نمایند.

ح. امکان بارگذاری عکس و فایل را در سامانه برای شهروندانی که ثبت شکایت می‌کنند فراهم کند.

ماده ۷. فرایند اجرایی و وظایف شهرداری منطقه به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف. وصول تقاضای صاحبان و ذینفعان واحدهای صنفی مشمول (پیوست یکم) در شهرداری منطقه مربوطه که قبلاً در سامانه مکانی درگاه تهران من ثبت شده است.

ب. بازدید از محل و تکمیل فرم پیوست ۳ در صورتی که محل مورد تقاضا جزء پیاده‌روهای مجاز برای بهره‌برداری معرفی شده باشد، توسط کمیته اجرایی ساماندهی بهره‌برداری از پیاده‌روها و تأیید اولیه شرایط مکان پیشنهادی از سوی متقاضی، حداکثر یک هفته پس از ثبت درخواست و اطلاع وضعیت به متقاضی در کارتابل مربوطه.

ج. تشکیل پرونده مشتمل بر پروانه کسب واحد صنف، مفاسد حساب (عوارض کسب، پسماند و غیره)، طرح بهره‌برداری از پیاده‌رو (مشتمل بر نوع بهره‌برداری و مساحت مورد نیاز و نحوه نورپردازی و نصب آلمان‌های شهری و ...) در ساماندهی منطقه حداکثر یک هفته پس از ثبت درخواست.

د. بررسی و محاسبه مبلغ حق بهره‌برداری موقت به استناد ماده ۴ دستورالعمل و اخذ تاییدیه ترافیک (با در نظر داشتن پیشگیری از اختلاط ترددی) و زیباسازی منطقه حداکثر دو هفته پس از ثبت درخواست و اطلاع وضعیت به متقاضی در کارتابل مربوطه.

ه. صدور مجوز از سوی کمیته اجرایی ساماندهی پیاده‌روها و ابلاغ آن به حوزه مالی اداری و یا رد درخواست به همراه ارائه پاسخ متناسب (رد، تایید، در لیست انتظار) در کار تابل متقاضی با ذکر دلایل مطابق این مصوبه و دستورالعمل موضوع ماده ۵ حداکثر یک ماه پس از ثبت درخواست توسط متقاضی

و. انعقاد قرارداد بهره برداری از پیاده‌رو از سوی شهرداری منطقه از طریق سامانه قراردادها و ابلاغ قرارداد منعقد به متقاضی حداکثر یک ماه پس از ثبت درخواست توسط متقاضی با در نظر داشتن موارد زیر:

۱. عدم تعلق حق کسب و پیشه و سرقفلی به استناد لایحه قانونی مستثنی شدن شهرداریها از قانون مالک و مستاجر مصوب سال ۵۹ شورای انقلاب.

۲. حق جمع آوری فعالیت در صورت نیاز به معبر و فضای عمومی یا شکایت کتبی یکی از شهروندان که ساکن (با پیوست سند اجاره یا مالکیت) محله‌ای باشد که فعالیت در آن محدوده قرار می‌گیرد.

۳. عدم حق واگذاری به غیر

۴. حق جمع‌آوری فعالیت در صورت ایجاد مزاحمت، آلودگی‌های بصری، نوری و زیست‌محیطی و عدم نظافت پیاده‌رو مبتنی بر شکایات ثبت شده در سامانه و گزارش ناظرین

ز. نظارت اداره ساماندهی منطقه بر اجرای قرارداد.

ح. نظارت عالی بر امور بهره‌برداری از پیاده‌روها از طریق شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر

ط. پیگیری رفع مشکلات بهره برداری و در صورت نیاز فسخ قرارداد و جمع آوری فعالیت در پیاده‌روها و اقدامات مشابه متناسب با گزارشها دستگاه نظارت از سوی منطقه.

ی. ممانعت از فعالیت‌های غیرمجاز از سطوح معابر عمومی (پیاده‌رو و سواره‌رو) به استناد تبصره یک بند دو ماده ۵۵ از طریق منطقه

ک. عدم ایجاد هرگونه مزاحمت به نحوی که باعث سلب آرامش و امنیت شهروندان شود در راستای بند ۲۰ ماده قانون شهرداریها

ماده ۸. وظایف شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر عبارت است از:

الف. تشکیل دبیرخانه و برگزاری جلسات شورای عالی ساماندهی استفاده از پیاده‌روها.

ب. هماهنگی درون و برون سازمانی برای پیشبرد اجرای طرح.

ج. برنامه ریزی و نظارت عالیه بر حسن اجرای طرح.

د. حضور در کمیته‌های اجرایی و صدور مجوزهای استفاده از پیاده‌روها در کمیته‌های اجرایی مناطق ۲۲ گانه.

ه. تهیه گزارش‌های مستمر از وضعیت اجرای مصوبه به شورای عالی.

و. تهیه گزارشات سه ماهه در خصوص اجرای طرح به شورای اسلامی شهر تهران.

ز. رسیدگی به شکایات واسطه از تمامی مراحل اجرا.

ح. اعمال مدیریت و نظارت بر اقدامات یکسان و شفاف مناطق بیست و دو گانه در اجرای کامل طرح و مصوبات شورای عالی ساماندهی استفاده از پیاده‌روها.

ط. تنظیم مقررات و تمهیدات تخصصی اصناف برای بهره‌برداری از پیاده‌روها

ماده ۹. شهرداری‌های مناطق موظفند پس از صدور مجوز توسط کمیته اجرایی مناطق، نسبت به انعقاد قرارداد بهره‌برداری از پیاده‌رو با متقاضی از طریق سامانه قراردادها، انتشار آن در سامانه برخط موضوع ماده ۶ این مصوبه و ابلاغ آن به متقاضی با در نظر داشتن موارد زیر اقدام نمایند:

- موضوع قرارداد: فعالیت واحد صنفی در قسمت معینی از پیاده رو که در مجوز کمیته اجرایی ذکر شده است.

- مدت قرارداد: مطابق با مدت مجوز تعیین شود.

- شروط ضمن قرارداد: الزاماتی که در این مصوبه و تصمیمات شورای راهبری ذکر شده است و اجرای آن برعهده بهره‌بردار است می‌بایست به عنوان شرط فعل (ماده ۲۳۴ قانون مدنی) در قرارداد درج شوند تا واحد صنفی بهره‌بردار ضمن اطلاع کامل از آن، به انجام آن متعهد شود. همچنین مطابق با ماده ۲۲۱ قانون مدنی، تصریح شود که خودداری بهره‌بردار از انجام تعهدات مذکور در شروط قراردادی، منجر به پرداخت مبلغی معین تحت عنوان جریمه عدم انجام تعهدات خواهد شد.

- مطابق مواد ۲۳۹ و ۴۹۶ قانون مدنی، تخطی از شروط ضمن قرارداد می‌بایست از تاریخ وقوع تخطی برای شهرداری حق فسخ ایجاد نماید.

- شرایط فسخ قرارداد در قرارداد مطابق با شرایط لغو مجوز کمیته اجرایی در قرارداد تبیین شود، به نحوی که با لغو مجوز از جانب کمیته اجرایی، شهرداری بتواند قرارداد را یکجانبه و بدون پرداخت خسارت فسخ نماید.

- در قرارداد تصریح شود که فعالیت واحد صنفی در پیاده رو تنها به واسطه مجوز صادره از جانب کمیته اجرایی مجاز می‌باشد.

- ضمن استناد به مفاد لایحه قانونی راجع به مستثنی شدن شهرداری تهران در مورد واگذاری قسمتی از پارک‌ها و میادین و اموال عمومی اعم از عرصه و اعیان از شمول قانون مالک و مستأجر مصوب ۱۳۵۹ شورای انقلاب، در قرارداد تصریح شود بهره‌برداری بهره‌بردار از پیاده رو محل فعالیت هیچ گونه حق اعم از مالی یا غیرمالی برای بهره‌بردار نسبت به پیاده رو ایجاد نمی‌نماید.

ماده ۱۰. شهروندان در صورت مشاهده موارد زیر می‌توانند شکایت خود را در سامانه مکانی درگاه تهران من ثبت نمایند:

۱. قرار نگرفتن پیاده‌رو در لیست پیاده‌روهای مجاز برای بهره‌برداری موقت

۲. قرار نگرفتن واحد تجاری در لیست صنوف مجاز برای بهره‌برداری موقت

۳. قابل رویت نبودن برچسب پیوست ۲ این مصوبه و نوار زرد مشخص‌کننده فضای قابل بهره‌برداری

۴. استفاده از فضای پیاده‌رو بدون عقد قرارداد بهره برداری موقت میان واحد تجاری و شهرداری تهران

۵. اشغال کردن فضا توسط بهره‌برداران به صورتی که کمتر از ۳ متر از عرض پیاده‌رو برای عبور و مرور باقی بماند.

۶. آلودگی‌های محیطی و مزاحمت بهره‌بردار از پیاده‌رو مطابق پیوست ۴ این مصوبه

۷. قراردادن وسیله نقلیه در محل مجاز بهره‌برداری از پیاده‌رو توسط بهره‌بردار

۸. محدودیت و دشوار شدن جابجایی به علت ازدحام ناشی از فعالیت صنف یا جانمایی نادرست

تبصره. ساماندهی منطقه موظف است حداکثر ظرف مدت دو روز، به شکایت شهروند رسیدگی کرده، نتیجه بررسی خود را شامل رد یا تایید شکایت در سامانه به اطلاع شهروند برساند. همچنین در صورت تایید شکایت شهروند، مراحل رسیدگی به تخلف صورت گرفته توسط بهره‌بردار را تا رفع کامل آن به اطلاع شهروند برساند. کل مراحل رسیدگی به شکایت تایید شده، نباید بیش از یک هفته به طول بینجامد و در صورت عدم تایید شکایت، امکان اعتراض شهروند به نتیجه رسیدگی وجود داشته باشد. یک نسخه از اعتراضات شهروندان به نتیجه رسیدگی باید به صورت خودکار به شورای عالی ساماندهی استفاده از پیاده‌روها نیز ارسال شود.

ماده ۱۱. در صورتیکه هر کدام از موارد زیر یک بار رخ دهد و برای بهره‌بردار تذکر درج شود، پس از وقوع دومین تذکر، قرارداد موقت بهره‌برداری از پیاده‌رو میان شهرداری و بهره‌برداران لغو خواهد شد و امکان عقد قرارداد مجدد تا دو سال وجود نخواهد داشت،

۱. مشاهده وسایل نقلیه موتوری (موتور سیکلت، موتور برقی) و غیرموتوری (چرخدستی) در قسمت مجاز بهره‌برداری توسط فردی که قرارداد موقت پیاده‌رو دارد.

۲. گزارش کتبی شهروندی با حداقل ده امضا از شهروندان مبنی بر مزاحمت، آلودگی و یا اخلاف در جابجایی بر اثر قرارداد بهره‌برداری موقت. این گزارش باید حاوی مشخصات هویتی امضا کنندگان باشد و به تایید ناظر کمیته برسد. شهرداری موظف است مشخصات هویتی امضا کنندگان را بنابر درخواست آنان محرمانه نگاه دارد.

۳. تجاوز طرف قرارداد از بندهای قرارداد و به خصوص مساحت مقرر برای بهره‌برداری از پیاده‌رو و الزامات دیگر دستورالعمل اجرایی موضوع ماده ۵

۴. آلودگی محیطی ناشی از پسماندهای غذایی و سایر مواد مورد استفاده و فروش (مطابق پیوست شماره ۴)

۵. دیده نشدن برچسب پیوست ۲ مصوبه و به همراه نداشتن همیشگی نسخه‌ای از قرارداد بهره‌برداری از پیاده‌رو

تبصره ۱. شهرداری تهران موظف است تذکرات داده شده به بهره‌برداران را در سامانه اطلاعات مکانی و برای عموم منتشر نماید.

تبصره ۲. در صورتی که به هر دلیلی پس از انعقاد قرارداد موقت، در باقی مانده عرض پیاده‌رو توسط شهرداری تغییراتی ایجاد شود به صورتی که عرض قابل استفاده پیاده‌رو کمتر از ۳ متر باشد، قرارداد فسخ خواهد شد و کسر باقیمانده از مبلغ قرارداد عودت داده خواهد شد.

تبصره سوم: شهرداری موظف است در پیش نویس قراردادی که با پیمانکار منعقد می‌نماید موارد مربوط به این ماده را همچون سایر الزامات مصوبه در قالب شروط قراردادی تصریح نماید به نحوی که در صورت عدم رعایت این شروط برای شهردای حق فسخ ایجاد شود.

ماده ۱۲. جهت اطلاع رسانی کافی به شهروندان تهرانی و جلوگیری از ضایع شدن حقوق آنها، موارد زیر الزامی است:

الف. همه بهره‌برداران از پیاده‌رو باید برچسبی را که در پیوست ۲ آمده است جایی نصب کنند که قابل رویت برای عموم باشد.

ب. شهرداری تهران مکلف است در تمامی مناطق ۲۲گانه، به صورت فصلی حداقل یک بیلبورد یا پلاکارد (مجموعاً ۲۲) را به اطلاع رسانی شهروندان درباره حقوق عابر پیاده و نحوه ثبت شکایت از نحوه بهره‌برداری صنوف از پیاده‌رو و موارد تخلف بهره‌بردار اختصاص دهد و همچنین از طریق درگاه تهران من این اطلاع رسانی را به صورت مستمر انجام دهد.

ج. بهره‌برداران موظفند برچسب زردرنگ موضوع بند ب ماده ۶ این مصوبه را بر روی پیاده‌رو در محل مرز محدوده مورد بهره‌برداری نصب نمایند، به صورتی که محدوده مجاز به بهره‌برداری برای شهروندان قابل تشخیص بوده و تجاوز از حدود آن روشن باشد. کمیته اجرایی منطقه موظف است هر دو ماه یکبار نسبت به نصب برچسب در محل صحیح و مخدوش نبودن آن اطمینان حاصل کند.

ماده ۱۳. کمیته‌های اجرایی مناطق با همکاری شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر و شرکت شهریان و حریم‌بان مکلفند نسبت به عدم تصرف پیاده‌رو توسط سایر اصناف که طبق این مصوبه مجاز به بهره‌برداری از پیاده‌رو نیستند مرتباً اطمینان حاصل کرده و از هرگونه بهره‌برداری غیرمجاز اصناف از پیاده‌روها ممانعت به عمل آورند.

ماده ۱۴. مجوز بهره‌برداری از پیاده‌رو مختص متقاضی بوده و واحد صنفی حق واگذاری این مجوز به غیر را ندارد.

ماده ۱۵. شهرداری تهران موظف است طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها را در بازه زمانی ۶ ماهه در ۵ محور واقع در محدوده‌های شمالی، جنوبی، شرقی، غربی و مرکزی تهران که توسط شورای راهبری معین می‌شود اجرا کرده و نتایج آن را بر مبنای شاخص های پیوست ۵ به شورای اسلامی شهر تهران ارائه نماید.

ماده ۱۶. در صورتی که در بازه زمانی یکساله، تعداد شکایات ثبت و تایید شده شهروندان در رابطه با بهره‌برداران از پیاده‌رو (مطابق ماده ۹) در سامانه ۸۰۰۰ نفر باشد، ادامه اجرای مصوبه منوط به تصمیم شورای شهر خواهد بود و شورای راهبری مکلف است ضمن دستور به توقف اجرای مصوبه، موارد نقص یا ضعف مصوبه را همراه با توضیحات به شورای شهر جهت بررسی و اصلاح مصوبه ارائه دهد. در صورت توقف و یا لغو این مصوبه به ترتیب فوق الذکر با واحدهایی که در زمان اعتبار این مصوبه با شهرداری قرارداد بهره‌برداری منعقد نموده اند به ترتیب مقرر در تبصره ۲ ماده ۱۱ برخورد خواهد شد.

تبصره. در صورتی که در بازه زمانی یکساله، تعداد شهروندانی که شکایات خود را در رابطه با بهره‌برداران از پیاده‌رو در سامانه ۱۸۸۸ ثبت کرده‌اند بیش از ۳۰۰ نفر در یک منطقه باشند، شورای راهبری موظف است دستور توقف اجرای این مصوبه را به منطقه مربوطه ابلاغ نموده و از عقد قراردادهای بهره‌برداری مجدد برای زمان یک سال جلوگیری نماید.

ماده ۱۷. هرگونه بهره‌برداری از فضای پیاده‌رو توسط واحدهای صنفی خارج از ضوابط مندرج در این مصوبه و پیوست‌های آن، مشمول عنوان سدمعبر بوده و شهرداری مکلف به رفع سدمعبر و ممانعت از این گونه بهره‌برداری‌ها است.

پیوست 1: صنوف مشمول طرح ساماندهی استفاده اصناف از پیاده‌روها

ردیف	اتحادیه	شرح رسته
۱	اغذیه فروشان و مواد غذایی	فروشنده‌گی ساندویچ گرم
		فروشنده‌گی ساندویچ سرد
		فروشنده‌گی پیتزا
۲	تولیدکنندگان و فروشنده‌گان بستنی و آبمیوه و نوشابه	بستنی، آبمیوه و فالوده فروش
۳	بستنی، آبمیوه و کافی شاپ	کافه‌ها و کافی شاپ‌ها
۴	رستوران و سلف سرویس	رستوران
		سلف سرویس
۵	کبابی و حلیم و آشپز	آشپز (انواع آش)
		پزنده لوبیا و عدسی
		لیوپز
		فرنی پز
۶	چلوکباب و چلوخورش	چلوکباب و چلوخورش
۷	صنف سفره خانه‌ها	چایخانه

شماره :
تاریخ :
پیوست :

۸	قنادی ، شیرینی فروش و کافه قنادی	شورای اسلامی شهر تهران	کافه قنادی و قنادی
۹	نانوایان نان سنگکی نان های فانتزی		نانوایی ها و نان های فانتزی

پیوست 2: برچسب قابل رویت بهره برداران از پیاده رو

پیوست 3: فرم بررسی درخواست متقاضی

فرم پیوست بررسی درخواست متقاضی

جمهوری اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

شماره :
تاریخ :
پست :

کد تقاضا			
ردیف	مورد	برگرفته از درخواست متقاضی	
۱	آدرس	منطقه ناحیه محله	
۲	پهنه		
۳	نوع درخواست (شخص حقیقی/حقوقی)		
۴	پروانه کسب / کد اقتصادی		
۵	کد ملی فرد متقاضی		
۶	شماره تماس ثابت و موبایل		
ردیف	مورد	توسط کمیته ساماندهی منطقه تکمیل شود.	توضیحات

جمهوری اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

شماره :
تاریخ :
پست :

۱	امکان گذر معلولین و جانبازان با ویلچر و واکر، والدین با کالسکه نوزاد در عرض باقیمانده پیاده‌رو -	بله ☐ خبر ☐ عرض باقیمانده پیاده‌رو سانتی متر
	عدم اشغال کفپوش مناسب سازی شده جهت نابینایان	بله ☐ خبر ☐
	عدم سد معبر برای گذر از پل ، خط عابر پیاده، و تقاطع‌ها	بله ☐ خبر ☐
۲	مسدود نکردن دید عابران پیاده و رانندگان	بله ☐ خبر ☐
۳	در نظر داشتن فاصله‌های متعارف از تاسیسات و تجهیزات شهری و کاربری‌های خطرپذیر	نزدیک ترین تاسیسات شهری: فاصله:
۴	نوع فعالیت	
۵	مبلمان و مواردی که در پیاده‌رو قرار خواهد گرفت	
همه موارد بالا مجاز است/نیست و درخواست متقاضی در مرحله اولیه مورد تایید است/نیست.		

آلودگی هوا	جایگزینی انواع کباب پزهای صنعتی بدون دود به منظور کاهش آلودگی هوا با کباب پزهای سنتی و دودزا (برای کبابی ها و نظایر آن) انجام اقدامات لازم جهت کنترل بو و دود ناشی از فعالیت پخت و پز با استفاده از نظر متخصصین ذیصلاح به نحوی که به واسطه انجام فعالیت مزاحمت دیگری برای ساکنین و افراد حاضر در واحدهای اطراف ایجاد نشود. (برای تمامی رستوران ها، اغذیه فروشی ها و نظایر آن) نصب فیلتر چربی زدایی مناسب و سرویس و تعویض دوره ای فیلترها (برای تمامی رستوران ها، اغذیه فروشی ها و نظایر آن) نصب فیلتر دودگیر مناسب و سرویس و تعویض دوره ای فیلترها (برای تمامی رستوران ها، اغذیه فروشی ها و نظایر آن)
فاضلاب	پرهیز از ریزش پساب و فاضلاب در سطح محوطه و نهر عمومی و جوی آب
پسماند	پرهیز از تجمع هرگونه زباله و پسماند ناشی از روند فعالیت استفاده از مخازن و ظروف مناسب و در دار جهت نگهداری زباله و دفع اصولی آن انجام اقدامات لازم جهت تفکیک پسماند تر و خشک (از جمله تعبیه مخازن و ظروف مجزا)
آلودگی صوتی	فعالیت واحد صنفی باید به گونه ای باشد که تجمع مشتریان و کارکنان به هیچ وجه مزاحم دیگر واحدهای صنفی و ساکنین نباشد.
سایر آلودگی های	نورپردازی ها باید به گونه ای باشد که مزاحمتی برای دیگر واحدهای صنفی و ساکنین نداشته باشد. (تعبیه فلاورباکس، نورپردازها، جداکننده ها، مبلمان و سایر تجهیزات ضروری بر عهده واحد صنفی است و باید به تایید کمیته اجرایی برسد).
جانوران مضر شهری	رعایت بهداشت و پاکیزگی محل جهت جلوگیری از رشد و نمو عوامل بیماری زا و حشرات و جوندگان موذی برای جلوگیری از به خطر افتادن سلامت و بهداشت عمومی

خودداری کامل از قراردادن هرگونه وسایل و موانع فیزیکی بیشتر از حد تعیین شده برای واحد صنفی	منظر و سدمعبر
استقرار موتورهای ویژه حمل غذا برای مشتریان در محل‌هایی که منجر به ایجاد مزاحمت برای واحدهای اطراف و مشکلات ترافیکی نگردد و خارج از پیاده‌رو باشد.	
عدم نصب مبلمان ثابت در فضای تعیین شده در پیاده‌رو.	

پیوست ۵: شاخص‌های ارزیابی اجرای آزمایشی طرح

توضیحات جدول:

- برای موفقیت طرح مجموع امتیازات باید به ۶۵ از مجموع ۸۵ امتیاز برسد.

- در صورتی که عدد شاخص مطابق توضیحات حدنصاب شاخص باشد امتیاز آن ردیف تعلق می‌گیرد و در غیر این صورت، امتیاز از آن ردیف ۰ خواهد بود.

ردیف	شاخص	هدف شاخص	واحد	حد نصاب شاخص	امتیاز (در صورتی که عدد شاخص مطابق حد نصاب باشد)
۱	راه اندازی سامانه مکانی با خصوصیات مندرج در مصوبه (شامل اطلاعات قراردادهای موقت، تعداد شکایات ثبت شده برای هر قرارداد، امکان رزرو و مشاهده افراد در نوبت، امکان رویت همگانی شکایات شهروندان در سامانه مکانی) و ثبت شکایت شهروندان از سه طریق تلفنی، پیامکی و اینترنتی	- شفافیت در اعطای قراردادها - تسهیل شکایت شهروندان	شاخص 1-0	مساوی 1	۵۰

			تسهیل نظارت عمومی بر اجرای قراردادها	
۲	نسبت تعداد شکایات ثبت شده توسط شهروندان در سامانه مکانی به تعداد شکایات ثبت شده توسط شهروندان که توسط ناظر بررسی شده (رد یا تایید)	استفاده از نظارت همگانی جهت اجرای مصوبه	درصد	بزرگتر و مساوی 90 درصد
۳	استفاده صنوف تجاری بدون قرارداد از پیاده‌رو در پیاده‌روهای مجاز به تایید ناظر	نحوه نظارت بر اجرای مصوبه	تعداد	مجموع تعداد شکایات منتهی به تایید ناظر و تعداد تذکرات ثبت شده کوچکتر و مساوی 5
4	انجام اطلاع رسانی (درباره نحوه شکایت شهروندان، و حقوق عابر پیاده در رابطه با مصوبه ساماندهی پیاده‌رو) از طریق سامانه تهران من و بیلبوردهای محیطی در محدوده آزمایشی	نحوه اطلاع رسانی	شاخص 1-0	مساوی 1
5	نسبت شکایات تایید شده به کل شکایات ثبت شده در سامانه	نحوه رسیدگی به شکایات	درصد	بالاتر از 60 درصد

رئیس محترم شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای محسن هاشمی رفسنجانی

موضوع: اصلاحیه در جواب: بررسی لایحه طرح بهره‌برداری از پیاده راه‌ها

سلام علیکم

احتراماً، پیرو نامه شماره ۱۶۰/۱۲۶۰۹ مورخ ۱۳۹۹/۶/۱۵ در خصوص «بررسی لایحه طرح بهره‌برداری از پیاده‌راه‌ها»، بدینوسیله متن اصلاحیه کمیته‌های مشترک «شفافیت و شهر هوشمند» و «معماری و طرح‌های شهری» به پیوست ارسال می‌گردد.

مرتضی الویری
عضو و رئیس کمیسیون برنامه و بودجه
شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: عضو و رئیس محترم کمیته شفافیت و شهر هوشمند - سرکار خانم بهاره آروین
عضو و رئیس محترم کمیته تشکیلات و منابع انسانی شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای سیدحسن رسولی
عضو و رئیس محترم کمیته بودجه و نظارت شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای مجید فراهانی
رئیس محترم کمیته اقتصادی و تنظیم مقررات - جناب آقای سید محمود میرلوحی
معاون مصوبات اداره کل اداری و اجرایی و رئیس دفتر هیئت رئیسه شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای محمد باقری
دبیر کمیسیون برنامه و بودجه شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای حسین باقرنژاد

طرح ساماندهی استفاده اصناف از پیاده‌روهای شهر تهران

با هدف ساماندهی سرریز کالا و فعالیت واحدهای صنفی در فضای پیاده‌روهای شهر تهران، تنظیم ضوابط ساماندهی پیاده‌روها، تسهیل آمدو شد شهروندان در پیاده‌روها و ارائه خدمات مجاز از سوی اصناف و کسبه به شهروندان و ایجاد منابع اقتصادی پایدار برای شهرداری تهران و با بهره‌گیری از ظرفیت پیاده‌روهای شهر تهران و ارائه خدمات مجاز از سوی اصناف و کسبه به شهروندان، به استناد بند ۲۶ ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۵۷ و اصلاحات بعدی آن و در راستای لایحه قانونی راجع به مستثنی شدن شهرداری تهران در مورد واگذاری قسمتی از پارک‌ها و میادین و اموال عمومی اعم از عرصه و اعیان از شمول قانون مالک و مستأجر مصوب ۱۳۵۹ شورای انقلاب، «طرح ساماندهی استفاده اصناف از پیاده‌روها» به شرح زیر به تصویب رسید.

ماده ۱- تعاریف و عبارتهای به کار رفته در این مصوبه عبارت است از:

الف- واحد صنفی مشمول: هر واحد اقتصادی که فعالیت آن در محل ثابت و توسط افراد صنفی با اخذ پروانه کسب دایر شده باشد که در فهرست پیوست یکم این مصوبه ذکر شده است. (فهرست مذکور جزء لاینفک مصوبه حاضر می‌باشد و سایر اصناف مجاز به بهره‌برداری از پیاده‌رو نمی‌باشند).

ب- بهره‌برداری: فعالیت واحد صنفی در حرفه‌ای که در پروانه کسب واحد صنفی درج شده است و به صورت موقت و قابل جابجایی در پیاده‌رو انجام می‌شود.

ج- حق بهره‌برداری: وجوهی است که اصناف مذکور در پیوست مصوبه در قبال بهره‌برداری از پیاده‌رو به شهرداری پرداخت می‌کنند.

د- بهره‌بردار: منظور شخص حقوقی یا حقیقی است که به عنوان واحد صنفی طی قرارداد موقت و مطابق این مصوبه و دستورالعمل از قسمت مشخصی از پیاده‌رو بهره‌برداری می‌نماید.

ه- مبلمان و المان‌های شهری: مجموعه اجزایی که در فضاهای شهری برای فعالیت مورد تقاضا با رویکرد زیباسازی محیط و ایجاد شرایط مفرح نصب می‌گردد.

و- پروانه کسب: سندی است که بر اساس ماده ۵ قانون نظام صنفی کشور از سوی اتحادیه‌های صنفی صادر می‌شود و دارنده آن مجاز به فعالیت صنفی در حرفه ای معین خواهد بود.

ز- شورای راهبری ساماندهی بهره‌برداری از پیاده‌روها: شورایی که به موجب ماده ۲ این مصوبه تشکیل می‌شود، وظیفه تهیه دستورالعمل برای ساماندهی بهره‌برداری از پیاده‌روها و همچنین نظارت بر حسن اجرای مفاد این مصوبه و دستورالعمل مذکور را دارا می‌باشد و در این مصوبه به اختصار شورای راهبری نامیده می‌شود.

ح- کمیته اجرایی ساماندهی بهره‌برداری از پیاده‌روها: این کمیته به منظور اجرای بهینه این مصوبه و مصوبات شورای راهبری ساماندهی استفاده از پیاده‌روها در سطح مناطق شهرداری تهران تشکیل می‌گردد و در این مصوبه به اختصار کمیته اجرایی نامیده می‌شود.

ط- دستورالعمل ساماندهی بهره‌برداری از پیاده‌روها: دستورالعملی است که به موجب ماده ۵ این مصوبه در راستای عملیاتی کردن الزامات و اهداف این مصوبه توسط شورای راهبری ساماندهی بهره‌برداری از پیاده‌روها تدوین و تصویب می‌شود و برای کمیته اجرایی ساماندهی بهره‌برداری از پیاده‌روها و سایر مراجع ذی‌ربط در شهرداری لازم‌الرعايه می‌باشد.

ماده ۲- به موجب این ماده شورای راهبری ساماندهی بهره‌برداری از پیاده‌روها با اعضای زیر تشکیل می‌گردد و از وظایف مشروح در بند ب این ماده برخوردار است:

الف- اعضا:

- ۱- معاون خدمات شهری و محیط زیست (رئیس شورا)
- ۲- معاون هماهنگی و امور مناطق و یا نماینده تام‌الاختیار ایشان
- ۳- معاون مالی و اقتصاد شهری و یا نماینده تام‌الاختیار ایشان
- ۴- معاون حمل‌ونقل و ترافیک و یا نماینده تام‌الاختیار ایشان
- ۵- دبیرستاد مناسب سازی شهرداری تهران یا نماینده تام‌الاختیار ایشان
- ۶- مدیرعامل شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر (دبیر شورا)
- ۷- رئیس سازمان زیباسازی شهرداری تهران و یا نماینده تام‌الاختیار ایشان
- ۸- یک نفر نماینده کمیسیون شهرسازی و معماری شورای اسلامی شهر تهران
- ۹- یک نفر نماینده کمیسیون نظارت و حقوقی شورای اسلامی شهر تهران

ب- وظایف

- ۱- تدوین و تهیه و تصویب دستورالعمل موضوع ماده ۵ این مصوبه
- ۲- نظارت بر حسن اجرای دستورالعمل مصوب با نظارت بر عملکرد کمیته‌های اجرایی موضوع ماده سوم این مصوبه
- ۳- ایجاد هماهنگی بین بخش‌های مختلف شهرداری تهران جهت اجرای مناسب این مصوبه و دستورالعمل تهیه شده
- ۴- اصلاح و یا تغییر دستورالعمل به صورت موردی بر حسب درخواست کمیته‌های اجرایی یا عندالاجتضا بر حسب دستور شورای اسلامی شهر تهران
- ۵- ارائه گزارش عملکرد در خصوص اجرای مصوبه حاضر و نقاط ضعف و قوت آن به شورای اسلامی شهر تهران، ۶ ماه پس از تصویب دستورالعمل موضوع ماده ۵ این مصوبه

بند ۳- روش تصمیم‌گیری

الف- جلسات شورای راهبری هر سه ماه یکبار و یا بر حسب ضرورت تشکیل خواهد شد و همچنین از نمایندگان دستگاه‌های ذی‌ربط در صورت نیاز دعوت به عمل می‌آید تا به عنوان ناظر در جلسه حاضر باشد.

ب- جلسات این شورا حتی المقدور با حضور تمام اعضای مذکور در این ماده برگزار شود؛ اما اگر به دلایلی تمام اعضا با وجود دعوت توسط دبیر شورا یک هفته پیش از تاریخ برگزاری جلسه، حاضر نشوند؛ جلسه با ۶ نفر از اعضا رسمیت دارد.

ج- جز تصویب دستور العمل موضوع ماده ۵ این مصوبه که نصاب تصویب آن اتفاق آرای اعضای شورای راهبری است، سایر مصوبات شورای راهبری با اکثریت نسبی اعضای حاضر در جلسه این شورا ممکن است.

ماده ۳- به منظور اجرای کامل این مصوبه و مصوبات شورای راهبری، کمیته اجرایی بهره‌برداری از پیاده‌روها در سطح منطقه با اعضای زیر تشکیل می‌شود:

الف- شهردار منطقه (رئیس کمیته)

ب- مدیرعامل شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر و یا نماینده تام‌الاختیار ایشان

ج- مدیرعامل شرکت شهربان و حریم‌بان و یا نماینده تام‌الاختیار ایشان

د- معاون مالی و اقتصاد شهری منطقه

ه- معاون امور شهری و فضای سبز منطقه (دبیر کمیته)

و- نماینده ستاد مناسب‌سازی شهرداری تهران

ز- دبیران انجمن شورایاری محلاتی که قراردادهای بهره‌برداری موقت در محدوده آن محلات مورد بررسی قرار می‌گیرند. (بدون حق رأی)

ماده ۴- مبلغ حق بهره‌برداری با استفاده از روش زیر محاسبه می‌شود و در قرارداد منعقد شده میان شهرداری منطقه با بهره‌بردار لحاظ می‌گردد:

فرمول محاسبه حق بهره‌برداری موقت استفاده از پیاده‌روها $C=S \times P$ می‌باشد.

C: مبلغ حق بهره‌برداری موقت ماهیانه

S: مساحت محدوده بهره‌برداری (منطبق با چارچوب مندرج در ماده ۵ این مصوبه)

P: قیمت منطقه بر اساس آخرین دفترچه ارزش معاملات ملاک عمل

تبصره- کلیه درآمدهای حاصل از این مصوبه لازم است به حسابی مجزا واریز شود. شهرداری تهران مکلف است ۸۰٪ عواید حاصل از این مصوبه را تحت نظارت و راهبری ستاد مناسب‌سازی فضاهای شهری صرف مناسب‌سازی پیاده‌روهای شهر تهران نماید و هر

شش ماه یکبار گزارش عملکرد آن را به شورای اسلامی شهر تهران ارائه نماید. ۲۰٪ باقیمانده از این عواید به حساب شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهرداری تهران به منظور اجرای مأموریت‌های محوله اختصاص می‌یابد و سالیانه تسویه می‌شود.

ماده ۵- شورای راهبردی بهره‌برداری از پیاده‌روها موظف است با در نظر گرفتن شرایط و چارچوب‌های ذیل نسبت به تهیه دستورالعمل اجرایی بهره‌برداری از پیاده‌روها اقدام کرده و جهت اجرا به کمیته‌های مناطق ابلاغ نماید. هرگونه اعطای مجوز به متقاضیان بهره‌برداری از پیاده‌رو تنها در صورتی قابل اجراست که در حیطه چهارچوب‌های معین شده در این دستورالعمل باشد. دستورالعمل موضوع این ماده به همراه پیش‌نویس قرارداد موضوع ماده ۹ مصوبه لازم است پیش از آغاز به صدور مجوز بهره‌برداری به تصویب کمیسیون‌های شهرسازی و معماری، فرهنگی و اجتماعی و نظارت و حقوقی شورای اسلامی شهر تهران برسد.

الف- بهره‌برداری از پیاده‌رو توسط واحدهای صنفی تنها در طولی از پیاده‌رو که محدود به عرض بر مغازه باشد مجاز است.

تبصره- در صورتی که واحد صنفی متقاضی بهره‌برداری از فضاهای خالی مناسب در اطراف مغازه باشد، به شرط آنکه هیچ معارض حقیقی یا حقوقی برای این فضاها وجود نداشته باشد و تمامی شرایط و چارچوب‌های این مصوبه رعایت شود، درخواست وی در کمیته اجرایی مناطق مطرح و در صورت تأیید نسبت به صدور مجوز جداگانه برای بهره‌برداری از فضاهای اطراف واحد صنفی (حداکثر تا شعاع ۵۰ متر) اقدام خواهد شد.

ب- بهره‌برداری از پیاده‌رو تنها در پیاده‌روهایی با عرض بیش از ۳ متر امکان‌پذیر است، به‌گونه‌ای که در هر حالت حداقل ۳ متر از عرض پیاده‌رو به صورت مسیر مستقیم و بدون هیچ نوع مانع فیزیکی برای تردد عابران باقی بماند.

ج- محل بهره‌برداری از پیاده‌رو به هیچ عنوان نباید تداخلی با نوار مناسب‌سازی‌شده برای نابینایان داشته باشد.

د- دستورالعمل موضوع این ماده لازم است انواع مبلمان مجاز به استقرار در پیاده‌رو و نیز الزامات و ضوابط طراحی فضای مورد بهره‌برداری از جمله رنگ و جنس مصالح را جهت ایجاد وحدت رویه و تأمین زیبایی بصری فضای پیاده‌روها و جلوگیری از اعمال سلیقه‌های شخصی برای محدوده‌های مختلف شهر تهران معین نماید.

ه- بهره‌برداری از پیاده‌رو تنها برای فعالیت‌هایی مجاز است که مورد استفاده مستقیم عابران باشد و واحدهای صنفی حق استفاده از فضای پیاده‌رو برای فعالیت‌هایی همچون انبار و ذخیره‌سازی کالا، تبلیغات، پارک اتومبیل، صندوق داری و مانند آن را ندارند، همچنین الزامات می‌بایست به نحوی طراحی شوند که بهره‌بردار را از نصب هرگونه تجهیزات و تأسیساتی که ثابت باشند یا جابجایی آن‌ها به پیاده‌رو مستلزم ورود خسارت باشد، منع نماید.

و- لازم است کاربری‌هایی که ممکن است خود یا مراجعانشان در صورت بهره‌برداری واحدهای صنفی اطراف از پیاده‌رو، دچار خطر یا خسران شوند در دستورالعمل معین شده و شعاع ممنوعیت بهره‌برداری از پیاده‌رو در اطراف هر یک از این کاربری‌ها ذکر گردد. بدیهی است صدور مجوز بهره‌برداری موقت از پیاده‌رو در این محدوده‌ها ممنوع خواهد بود.

ز- مبلمان و جزئیات فضای مورد بهره‌برداری در پیاده‌رو لازم است به گونه‌ای طراحی و فضا سازی شود که امکان استفاده افراد توان‌یاب و دارای نیازهای خاص حرکتی و جسمی از آنها فراهم باشد.

ح- الزامات ایمنی برای انواع فعالیت‌های مجاز طبق این مصوبه به دقت در دستورالعمل تشریح شود.

ط- بهره‌برداری از پیاده‌رو نباید محل دسترسی به تأسیسات و تجهیزات شهری موجود در پیاده‌رو باشد.

ی- بهره‌برداری از پیاده‌رو در محل کنج‌ها و نقاطی که در امتداد خطوط عابر پیاده یا در مسیر منتهی به پله‌های پل عابر پیاده باشند، ممنوع است.

ک- لازم است روزها یا مناسبت‌هایی که بهره‌برداری از پیاده‌رو ممنوع است یا مواردی که به جهت برگزاری مراسم مذهبی، سیاسی و فرهنگی واحد صنفی اجازه فعالیت در پیاده‌رو را نخواهد داشت در دستورالعمل و مجوز معین شود.

ل- شرایط و فرایند لغو مجوز بهره‌برداری از پیاده‌روها به دقت در دستورالعمل تبیین شود.

تبصره- شورای راهبری موظف است دستورالعمل موضوع این ماده را بر اساس تجربه پیلوت اجرا شده ۶ ماه پس از اولین ابلاغ و پس از آن در بازه‌های زمانی یک ساله مداوماً مورد بازنگری قرار داده و اشکالات احتمالی را رفع نماید.

ماده ۶- شهرداری تهران موظف است ظرف مدت ۲ ماه از ابلاغ این مصوبه، سازوکارهای فنی زیر را اجرایی کند و در هر حال صدور و اعطای هرگونه مجوز بهره‌برداری موقت از پیاده‌رو صرفاً پس از اجرای این سازوکارها مجاز خواهد بود:

الف- سازوکاری ایجاد کند که افراد متقاضی بتوانند در درگاه تهران من درخواست خود را برای انعقاد قرارداد بهره‌برداری موقت ثبت کرده و وضعیت درخواست خود را در هر مرحله از فرایند اجرایی ماده ۷ این مصوبه در کارتابل مربوطه رؤیت کنند.

ب- سازوکاری ایجاد کند که هر یک از قراردادهای موقت بهره‌برداری دارای کد اختصاصی خود باشند و پس از عقد قرارداد موقت برجسبی حاوی کد بهره‌برداری و نواری زرد رنگ که مساحت مجاز وی را تعیین می‌کند به متقاضی تعلق گیرد.

ج- لایه برخط پیاده‌روهای سطح شهر را که طبق دستورالعمل اجرایی بهره‌برداری از پیاده‌روها (موضوع ماده ۵ این مصوبه) دارای قابلیت بهره‌برداری موقت هستند به دو صورت ۱. API در درگاه api.tehran.ir و ۲. نقشه برخط مکانی خود در درگاه تهران من بارگذاری کند.

د- در سامانه مکانی واقع در «درگاه تهران من»، تمامی پیاده‌روهایی را که مجاز به بهره‌برداری صنوف هستند با دو رنگ سبز (مجاز و بدون قرارداد) و رنگ آبی (مجاز و با قرارداد بهره‌برداری موقت) در نقشه نشان دهد. همچنین درخواست‌کنندگان باید بتوانند پیاده‌رو را برای قرارداد بهره‌برداری موقت رزرو کرده و بدانند چند نفر در نوبت رزرو هستند.

ه- این امکان را برای عموم شهروندان فراهم کند که با جستجوی کد اختصاصی بهره‌برداری یا انتخاب در نقشه در درگاه تهران من، مبلغ قرارداد، کد ملی شخص بهره‌بردار، کد اختصاصی بهره‌برداری، زمان قرارداد، طرف قرارداد، و مساحت اشغال شده توسط بهره‌بردار را مشاهده کنند.

و- از سه طریق پیامکی، تلفنی و اینترنتی (درگاه ۱۸۸۸) با دریافت کد اختصاصی بهره‌برداری شکایات شهروندان مبنی بر نامناسب بودن نحوه بهره‌برداری، عدم رعایت محدوده مجاز به بهره‌برداری و سایر موارد احتمالی را ثبت نماید.

ز- سازوکاری تهیه کند که شکایات‌های شهروندان که از سه طریق پیامکی، اینترنتی، و تلفنی ثبت شده‌اند در سامانه مکانی مذکور در درگاه تهران من برای عموم قابل مشاهده باشند. به صورتی که با جستجوی کد اختصاصی و کلیک روی نقشه بتوان تعداد شکایات

شهروندان را مشاهده کرد و عموم شهروندان بتوانند مجموع شکایات هر قرارداد موقت بهره‌برداری، مجموع شکایات هر یک از مناطق و مجموع شکایات در تهران را به صورت برخط مشاهده نمایند.

ح- امکان بارگذاری عکس و فایل را در سامانه برای شهروندانی که ثبت شکایت می‌کنند فراهم کند.

ماده ۷- فرایند اجرایی اعطای مجوز بهره‌برداری موقت و وظایف شهرداری منطقه در این راستا به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف- وصول تقاضای صاحبان و ذینفعان واحدهای صنفی مشمول (پیوست یکم) در شهرداری منطقه مربوطه که قبلاً در سامانه مکانی درگاه تهران من ثبت شده است.

ب- بازدید از محل و تکمیل فرم پیوست ۳ توسط نماینده منتخب کمیته اجرایی ساماندهی بهره‌برداری از پیاده‌روها و تأیید اولیه شرایط مکان پیشنهادی از سوی متقاضی، حداکثر یک هفته پس از ثبت درخواست و اطلاع وضعیت به متقاضی در کارتابل مرتبط.

تبصره- اگر نماینده منتخب کمیته اجرایی در ارائه گزارش موضوع این بند به کمیته اجرایی و تکمیل فرم مذکور، حقیقتی را بیان ننماید یا خلاف واقع اظهار دارد، خواه مؤثر در اعطای مجوز باشد خواه نباشد، موضوع جهت بررسی به سازمان بازرسی شهرداری تهران ارجاع شده و در صورتی که سازمان مذکور تقصیر یا سوءنیت نماینده را تشخیص داد، فرد متخلف حسب مورد به مراجع ذیصلاح قضایی یا اداری معرفی می‌شود.

ج- تشکیل پرونده مشتمل بر پروانه کسب واحد صنف، مفاسد حساب (عوارض کسب، پسماند و غیره)، طرح بهره‌برداری از پیاده‌رو (مشتمل بر نوع بهره‌برداری و مساحت مورد نیاز و نحوه نورپردازی و نصب آلمان‌های شهری و ...) در ساماندهی منطقه حداکثر یک هفته پس از ثبت درخواست.

د- بررسی و محاسبه مبلغ حق بهره‌برداری موقت به استناد ماده ۴ دستورالعمل و اخذ تاییدیه ترافیک (با در نظر داشتن پیشگیری از اختلاط ترددی) و زیباسازی منطقه حداکثر دو هفته پس از ثبت درخواست و اطلاع وضعیت به متقاضی در کارتابل مرتبط.

ه- صدور مجوز از سوی کمیته اجرایی ساماندهی پیاده‌روها و ابلاغ آن به حوزه مالی اداری و یا رد درخواست به همراه ارائه پاسخ متناسب (رد، تأیید، در لیست انتظار) در کارتابل متقاضی با ذکر دلایل مطابق این مصوبه و دستورالعمل موضوع ماده ۵ حداکثر یک ماه پس از ثبت درخواست توسط متقاضی

و- نظارت اداره ساماندهی منطقه بر اجرای قرارداد

ز- نظارت عالی بر امور بهره‌برداری از پیاده‌روها از طریق شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر

ح- پیگیری رفع مشکلات بهره‌برداری و در صورت نیاز فسخ قرارداد و جمع‌آوری فعالیت در پیاده‌روها و اقدامات مشابه متناسب با گزارشها دستگاه نظارت از سوی منطقه.

ط- ممانعت از فعالیت‌های غیرمجاز از سطوح معابر عمومی (پیاده‌رو و سواره‌رو) به استناد تبصره یک بند دو ماده ۵۵ از طریق منطقه

ی- عدم ایجاد هرگونه مزاحمت به نحوی که باعث سلب آرامش و امنیت شهروندان شود در راستای بند ۲۰ ماده قانون شهرداریها

ماده ۸- وظایف شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر عبارت است از:

الف- تشکیل دبیرخانه و برگزاری جلسات شورای عالی ساماندهی استفاده از پیاده‌روها.

ب- هماهنگی درون و برون سازمانی برای پیشبرد اجرای این مصوبه.

ج- برنامه‌ریزی و نظارت عالیه بر حسن اجرای این مصوبه.

د- حضور در کمیته‌های اجرایی و صدور مجوزهای استفاده از پیاده‌روها در کمیته‌های اجرایی مناطق ۲۲ گانه.

ه- تهیه گزارش‌های مستمر از وضعیت اجرای مصوبه به شورای عالی.

و- تهیه گزارش‌های سه ماهه در خصوص اجرای این مصوبه به شورای اسلامی شهر تهران.

ز- رسیدگی به شکایات واسطه از تمامی مراحل اجرا.

ح- اعمال مدیریت و نظارت بر اقدامات یکسان و شفاف مناطق بیست و دوگانه در اجرای کامل این مصوبه و مصوبات شورای عالی ساماندهی استفاده از پیاده‌روها.

ط-تنظیم مقررات و تمهیدات تخصصی اصناف برای بهره‌برداری از پیاده‌روها

ماده ۹- شهرداری‌های مناطق موظفند پس از صدور مجوز توسط کمیته اجرایی مناطق، نسبت به انعقاد قرارداد بهره‌برداری از پیاده‌رو با متقاضی از طریق سامانه معاملات، انتشار آن در سامانهٔ برخط موضوع ماده ۶ این مصوبه و ابلاغ آن به متقاضی حداکثر یک ماه پس از ثبت درخواست با در نظر داشتن موارد زیر اقدام نمایند:

الف- موضوع قرارداد: فعالیت واحد صنفی در قسمت معینی از پیاده‌رو که در مجوز کمیته اجرایی ذکر شده است.

ب- مدت قرارداد: مطابق با مدت مجوز تعیین شود.

ج- شروط ضمن قرارداد:

۱- الزاماتی که در این مصوبه و تصمیمات شورای راهبری ذکر شده است و اجرای آن بر عهده بهره‌بردار است می‌بایست به عنوان شرط فعل (ماده ۲۳۴ قانون مدنی) در قرارداد درج شوند تا واحد صنفی بهره‌بردار ضمن اطلاع کامل از آن، به انجام آن متعهد شود. همچنین مطابق با ماده ۲۲۱ قانون مدنی، تصریح شود که خودداری بهره‌بردار از انجام تعهدات مذکور در شروط قراردادی، منجر به پرداخت مبلغی معین تحت عنوان جریمه عدم انجام تعهدات خواهد شد.

۲- ضمن استناد به مفاد لایحه قانونی راجع به مستثنی شدن شهرداری تهران در مورد واگذاری قسمتی از پارک‌ها و میادین و اموال عمومی اعم از عرصه و اعیان از شمول قانون مالک و مستأجر مصوب ۱۳۵۹ شورای انقلاب، در قرارداد تصریح شود بهره‌برداری بهره‌بردار از پیاده‌رو محل فعالیت هیچ گونه حق اعم از مالی یا غیرمالی یا حق کسب و پیشه و سرقتی برای بهره‌بردار نسبت به پیاده‌رو ایجاد نمی‌نماید.

۳- در قرارداد تصریح شود که فعالیت واحد صنفی در پیاده رو تنها به واسطه مجوز صادره از جانب کمیته اجرایی مجاز می باشد.

۴- درج عدم حق واگذاری به غیر در قرارداد ضروری است (موضوع ماده ۱۴ مصوبه حاضر).

تبصره- مطابق مواد ۲۳۹ و ۴۹۶ قانون مدنی، تخطی از شروط ضمن قرارداد باید از تاریخ وقوع تخطی برای شهرداری حق فسخ ایجاد نماید.

د- شرایط فسخ قرارداد

۱- در قرارداد مطابق با شرایط لغو مجوز کمیته اجرایی در قرارداد تبیین شود، به نحوی که با لغو مجوز از جانب کمیته اجرایی، شهرداری بتواند قرارداد را یکجانبه و بدون پرداخت خسارت فسخ نماید.

۲- حق جمع آوری فعالیت از سوی شهرداری در صورت نیاز به معبر و فضای عمومی یا شکایت کتبی یکی از شهروندان که ساکن (با پیوست سند اجاره یا مالکیت) محله‌ای باشد که فعالیت در آن محدوده قرار می‌گیرد در قرارداد ذکر شود.

۳- حق جمع‌آوری فعالیت از سوی شهرداری در صورت ایجاد مزاحمت، آلودگی‌های بصری، نوری و زیست‌محیطی و عدم نظافت پیاده‌رو مبتنی بر شکایات ثبت شده در سامانه و گزارش ناظرین در قرارداد ذکر شود.

ماده ۱۰- شهروندان در صورت مشاهده موارد زیر می‌توانند شکایت خود را در سامانه مکانی درگاه «تهران من» ثبت نمایند:

۱- قرار نگرفتن پیاده‌رو در لیست پیاده‌روهای مجاز برای بهره‌برداری موقت

۲- قرار نگرفتن واحد تجاری در لیست صنوف مجاز برای بهره‌برداری موقت

۳- قابل رویت نبودن برجسب پیوست ۲ این مصوبه و نوار زرد مشخص‌کننده فضای قابل بهره‌برداری

۴- استفاده از فضای پیاده‌رو بدون عقد قرارداد بهره‌برداری موقت میان واحد تجاری و شهرداری تهران

۵- اشغال کردن فضا توسط بهره‌برداران به صورتی که کمتر از ۳ متر از عرض پیاده‌رو برای عبور و مرور باقی بماند.

۶- آلودگی‌های محیطی و مزاحمت بهره‌بردار از پیاده‌رو مطابق پیوست ۴ این مصوبه

۷- قراردادن وسیله نقلیه در محل مجاز بهره‌برداری از پیاده‌رو توسط بهره‌بردار

۸- محدودیت و دشوار شدن جابجایی به علت ازدحام ناشی از فعالیت صنف یا جانمایی نادرست

تبصره- ساماندهی منطقه موظف است حداکثر ظرف مدت دو روز، به شکایت شهروند رسیدگی کرده، نتیجه بررسی خود را شامل رد یا تایید شکایت در سامانه به اطلاع شهروند برساند. همچنین در صورت تایید شکایت شهروند، مراحل رسیدگی به تخلف صورت گرفته توسط بهره‌بردار را تا رفع کامل آن به اطلاع شهروند برساند. کل مراحل رسیدگی به شکایت تایید شده، نباید بیش از یک هفته به طول بینجامد و در صورت عدم تایید شکایت، امکان اعتراض شهروند به نتیجه رسیدگی وجود داشته باشد. یک نسخه از اعتراضات شهروندان به نتیجه رسیدگی باید به صورت خودکار به شورای عالی ساماندهی استفاده از پیاده‌روها نیز ارسال شود.

ماده ۱۱- در صورتی که هر کدام از موارد زیر یکبار رخ دهد و توسط نماینده منتخب کمیته اجرایی برای بهره‌بردار تذکر درج شود، پس از وقوع دومین تذکر و احراز آن در کمیته اجرایی، قرارداد موقت بهره‌برداری از پیاده‌رو میان شهرداری و بهره‌برداران لغو خواهد شد و امکان عقد قرارداد مجدد تا دو سال وجود نخواهد داشت:

الف- مشاهده وسایل نقلیه موتوری (موتور سیکلت، موتور برقی) و غیرموتوری (چرخدستی) در قسمت مجاز بهره‌برداری توسط فردی که قرارداد موقت پیاده‌رو دارد.

ب- گزارش کتبی شهروندی با حداقل ده امضا از شهروندان مبنی بر مزاحمت، آلودگی و یا اخلاف در جابجایی بر اثر قرارداد بهره‌برداری موقت. این گزارش باید حاوی مشخصات هویتی امضا کنندگان باشد و به تایید ناظر کمیته برسد. شهرداری موظف است مشخصات هویتی امضا کنندگان را بنابر درخواست آنان محرمانه نگاه دارد.

ج- تجاوز طرف قرارداد از بندهای قرارداد و به خصوص مساحت مقرر برای بهره‌برداری از پیاده‌رو و الزامات دیگر دستورالعمل اجرایی موضوع ماده ۵

د- آلودگی محیطی ناشی از پسماندهای غذایی و سایر مواد مورد استفاده و فروش (مطابق پیوست شماره ۴)

ه- دیده نشدن برچسب پیوست ۲ مصوبه و به همراه نداشتن همیشگی نسخه‌ای از قرارداد بهره‌برداری از پیاده‌رو

تبصره ۱- شهرداری تهران موظف است تذکرات داده شده به بهره‌برداران را در سامانه اطلاعات مکانی و برای عموم منتشر نماید.

تبصره ۲- در صورتی که به هر دلیلی پس از انعقاد قرارداد موقت، در باقی مانده عرض پیاده‌رو توسط شهرداری تغییراتی ایجاد شود به صورتی که عرض قابل استفاده پیاده‌رو کمتر از ۳ متر باشد، قرارداد فسخ خواهد شد و کسر باقیمانده از مبلغ قرارداد عودت داده خواهد شد.

تبصره ۳- شهرداری موظف است در پیش نویس قراردادی که با بهره‌بردار منعقد مینماید موارد مربوط به این ماده را همچون سایر الزامات مصوبه در قالب شروط قراردادی تصریح نماید به نحوی که در صورت عدم رعایت این شروط برای شهردای حق فسخ ایجاد شود.

ماده ۱۲- جهت اطلاع‌رسانی کافی به شهروندان تهرانی و جلوگیری از ضایع شدن حقوق آنها، موارد زیر الزامی است:

الف- همه بهره‌برداران از پیاده‌رو باید برچسبی را که در پیوست ۲ آمده است جایی نصب کنند که قابل رویت برای عموم باشد.

ب- شهرداری تهران مکلف است در تمامی مناطق ۲۲گانه، به صورت فصلی حداقل یک بیلپورد یا پلاکارد (مجموعاً ۲۲) را به اطلاع رسانی شهروندان درباره حقوق عابر پیاده و نحوه ثبت شکایت از نحوه بهره‌برداری صنوف از پیاده‌رو و موارد تخلف بهره‌بردار اختصاص دهد و همچنین از طریق درگاه تهران من این اطلاع‌رسانی را به صورت مستمر انجام دهد.

ج- بهره‌برداران موظفند برچسب زردرنگ موضوع بند ب ماده ۶ این مصوبه را بر روی پیاده‌رو در محل مرز محدوده مورد بهره‌برداری نصب نمایند، به صورتی که محدوده مجاز به بهره‌برداری برای شهروندان قابل تشخیص بوده و تجاوز از حدود آن روشن باشد. کمیته اجرایی منطقه موظف است هر دو ماه یکبار نسبت به نصب برچسب در محل صحیح و مخدوش نبودن آن اطمینان حاصل کند.

ماده ۱۳- کمیته‌های اجرایی مناطق با همکاری شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر و شرکت شهربان و حریم‌بان مکلفند نسبت به عدم تصرف پیاده‌رو توسط سایر اصناف که طبق این مصوبه مجاز به بهره‌برداری از پیاده‌رو نیستند مرتباً اطمینان حاصل کرده و از هرگونه بهره‌برداری غیرمجاز اصناف از پیاده‌روها ممانعت به عمل آورند.

ماده ۱۴- مجوز بهره‌برداری از پیاده‌رو مختص متقاضی بوده و واحد صنفی حق واگذاری این مجوز به غیر را ندارد.

ماده ۱۵- شهرداری تهران موظف است مصوبه بهره‌برداری از پیاده‌روها را در بازه زمانی ۶ ماهه در ۵ محور واقع در محدوده‌های شمالی، جنوبی، شرقی، غربی و مرکزی تهران که توسط شورای راهبری معین می‌شود اجرا کرده و نتایج آن را بر مبنای شاخص‌های پیوست ۵ به شورای اسلامی شهر تهران ارائه نماید.

ماده ۱۶- در صورتی که در بازه زمانی یکساله، تعداد شکایات ثبت و تایید شده شهروندان در رابطه با بهره‌برداران از پیاده‌رو (مطابق مواد ۹ و ۱۱) در سامانه ۸۰۰۰ نفر باشد، ادامه اجرای مصوبه منوط به تصمیم شورای شهر خواهد بود و شورای راهبری مکلف است ضمن دستور به توقف اجرای مصوبه، موارد نقص یا ضعف مصوبه را همراه با توضیحات به شورای شهر جهت بررسی و اصلاح مصوبه ارائه دهد. در صورت توقف و یا لغو این مصوبه به ترتیب فوق‌الذکر با واحدهایی که در زمان اعتبار این مصوبه با شهرداری قرارداد بهره‌برداری منعقد نموده‌اند به ترتیب مقرر در تبصره ۲ ماده ۱۱ برخورد خواهد شد.

تبصره. در صورتی که در بازه زمانی یکساله، تعداد شهروندانی که شکایات خود را در رابطه با بهره‌برداران از پیاده‌رو در سامانه ۱۸۸۸ ثبت کرده‌اند بیش از ۳۰۰ نفر در یک منطقه باشند، شورای راهبری موظف است دستور توقف اجرای این مصوبه را به منطقه مربوطه ابلاغ نموده و از عقد قراردادهای بهره‌برداری مجدد برای زمان یک سال جلوگیری نماید.

ماده ۱۷- هرگونه بهره‌برداری از فضای پیاده‌رو توسط واحدهای صنفی خارج از ضوابط مندرج در این مصوبه و پیوست‌های آن، مشمول عنوان سدمعبر بوده و شهرداری مکلف به رفع سدمعبر و ممانعت از این گونه بهره‌برداری‌ها است.

پیوست ۱- صنوف مشمول مصوبه ساماندهی استفاده اصناف از پیاده‌روها

ردیف	اتحادیه	شرح رسته
۱	اغذیه فروشان و مواد غذایی	فروشنده‌گی ساندویچ گرم
		فروشنده‌گی ساندویچ سرد
		فروشنده‌گی پیتزا

۲	تولیدکنندگان و فروشندگان بستنی و آبمیوه و نوشابه	بستنی، آبمیوه و فالوده فروش
۳	بستنی، آبمیوه و کافی شاپ	کافه‌ها و کافی شاپ‌ها
۴	رستوران و سلف سرویس	رستوران
		سلف سرویس
۵	کبابی و حلیم و آشپز	آشپز (انواع آش)
		پزنده لوبیا و عدسی
		لبوپز
		فرنی پز
۶	چلوکباب و چلوخورش	چلوکباب و چلوخورش
۷	صنف سفره خانه‌ها	چایخانه
۸	قنادی ، شیرینی فروش و کافه قنادی	کافه قنادی و قنادی
۹	نانوایان	نانوایی‌ها و نان‌های فانتزی
	نان سنگکی	
	نان‌های فانتزی	

پیوست ۲- برچسب قابل رویت بهره برداران از پیاده‌رو

پیوست ۳ - فرم بررسی درخواست متقاضی

فرم پیوست بررسی درخواست متقاضی		
کد تقاضا		
ردیف	مورد	برگرفته از درخواست متقاضی
۱	آدرس	منطقه ناحیه محله
۲	پهنه	

۳	نوع درخواست (شخص حقیقی/حقوقی)	
۴	پروانه کسب / کد اقتصادی	
۵	کد ملی فرد متقاضی	
۶	شماره تماس ثابت و موبایل	
ردیف	مورد	توسط کمیته ساماندهی منطقه تکمیل شود. توضیحات
۱	امکان گذر معلولین و جانبازان با ویلچر و واکر، والدین با کالسکه نوزاد در عرض باقیمانده پیاده‌رو -	☐ بله ☐ خبر عرض باقیمانده پیاده‌رو سانتی متر
	عدم اشغال کفپوش مناسب سازی شده جهت نابینایان	☐ بله ☐ خبر
	عدم سد معبر برای گذر از پل ، خط عابر پیاده، و تقاطع‌ها	☐ بله ☐ خبر

۲	مسدود نکردن دید عابران پیاده و رانندگان	بله ☐ خبر ☐	
۳	در نظر داشتن فاصله‌های متعارف از تاسیسات و تجهیزات شهری و کاربری‌های خطرپذیر	نزدیک ترین تاسیسات شهری: فاصله:	
۴	نوع فعالیت		
۵	مبلمان و مواردی که در پیاده‌رو قرار خواهد گرفت		
همه موارد بالا مجاز است/نیست و درخواست متقاضی در مرحله اولیه مورد تایید است/نیست.			

پیوست ۴- ضوابط و الزامات فعالیتهای مجاز:

آلودگی هوا	جایگزینی انواع کباب پزهای صنعتی بدون دود به منظور کاهش آلودگی هوا با کباب پزهای سنتی و دودزا (برای کبابی‌ها و نظایر آن) انجام اقدامات لازم جهت کنترل بو و دود ناشی از فعالیت پخت و پز با استفاده از نظر متخصصین ذیصلاح به نحوی که به واسطه انجام فعالیت مزاحمت دیگری برای ساکنین و افراد حاضر در واحدهای اطراف ایجاد نشود. (برای تمامی رستوران‌ها، اغذیه‌فروشی‌ها و نظایر آن) نصب فیلتر چربی‌زدایی مناسب و سرویس و تعویض دوره‌ای فیلترها (برای تمامی رستوران‌ها، اغذیه‌فروشی‌ها و نظایر آن)
------------	--

	نصب فیلتر دودگیر مناسب و سرویس و تعویض دوره‌ای فیلترها (برای تمامی رستوران‌ها، اغذیه‌فروشی‌ها و نظایر آن)
فاضلاب	پرهیز از ریزش پساب و فاضلاب در سطح محوطه و نهر عمومی و جوی آب
پسماند	پرهیز از تجمع هرگونه زباله و پسماند ناشی از روند فعالیت استفاده از مخازن و ظروف مناسب و در دار جهت نگهداری زباله و دفع اصولی آن انجام اقدامات لازم جهت تفکیک پسماند تر و خشک (از جمله تعبیه مخازن و ظروف مجزا)
آلودگی صوتی	فعالیت واحد صنفی باید به گونه‌ای باشد که تجمع مشتریان و کارکنان به هیچ وجه مزاحم دیگر واحدهای صنفی و ساکنین نباشد.
سایر آلودگی‌های	نورپردازی‌ها باید به گونه ای باشد که مزاحمتی برای دیگر واحدهای صنفی و ساکنین نداشته باشد. (تعبیه فلاورباکس، نورپردازها، جداکننده‌ها، مبلمان و سایر تجهیزات ضروری بر عهده واحد صنفی است و باید به تایید کمیته اجرایی برسد).
مضر جانوران شهری	رعایت بهداشت و پاکیزگی محل جهت جلوگیری از رشد و نمو عوامل بیماری‌زا و حشرات و جوندگان موذی برای جلوگیری از به خطر افتادن سلامت و بهداشت عمومی

خودداری کامل از قراردادن هرگونه وسایل و موانع فیزیکی بیشتر از حد تعیین شده برای واحد صنفی	
منظر و سدمعبر	استقرار موتورهای ویژه حمل غذا برای مشتریان در محلهایی که منجر به ایجاد مزاحمت برای واحدهای اطراف و مشکلات ترافیکی نگردد و خارج از پیاده‌رو باشد. عدم نصب مبلمان ثابت در فضای تعیین شده در پیاده‌رو.

پیوست ۵- شاخص‌های ارزیابی اجرای آزمایشی مصوبه

توضیحات جدول:

-برای موفقیت مصوبه مجموع امتیازات باید به ۶۵ از مجموع ۸۵ امتیاز برسد.

-در صورتی که عدد شاخص مطابق توضیحات حدنصاب شاخص باشد امتیاز آن ردیف تعلق می‌گیرد و در غیر این صورت، امتیاز از آن ردیف ۰ خواهد بود.

ردیف	شاخص	هدف شاخص	واحد	حد نصاب شاخص	امتیاز (در صورتی که عدد شاخص مطابق حد نصاب باشد)

۱	راه اندازی سامانه مکانی با خصوصیات مندرج در مصوبه (شامل اطلاعات قراردادهای موقت، تعداد شکایات ثبت شده برای هر قرارداد، امکان رزرو و مشاهده افراد در نوبت، امکان رویت همگانی شکایات شهروندان در سامانه مکانی) و ثبت شکایت شهروندان از سه طریق تلفنی، پیامکی و اینترنتی	-شفافیت در اعطای قراردادها -تسهیل شکایت شهروندان -تسهیل نظارت عمومی بر اجرای قراردادها	شاخص ۱-۰	مساوی ۱	۵۰
۲	نسبت تعداد شکایات ثبت شده توسط شهروندان در سامانه مکانی به تعداد شکایات ثبت شده توسط شهروندان که توسط ناظر بررسی شده (رد یا تایید)	استفاده از نظارت همگانی جهت اجرای مصوبه	درصد	بزرگتر و مساوی ۹۰ درصد	۱۰
۳	استفاده صنوف تجاری بدون قرارداد از پیاده‌رو در پیاده‌روهای مجاز به تایید ناظر	نحوه نظارت بر اجرای مصوبه	تعداد	مجموع تعداد شکایات منتهی به تایید ناظر و تعداد تذکرات ثبت شده کوچکتر و مساوی ۵	۱۰
۴	انجام اطلاع رسانی (درباره نحوه شکایت شهروندان، و حقوق عابر پیاده در رابطه با مصوبه ساماندهی پیاده‌رو) از طریق سامانه تهران من و بیلبردهای محیطی در محدوده آزمایشی	نحوه اطلاع رسانی	شاخص ۱-۰	مساوی ۱	۱۰
۵	نسبت شکایات تایید شده به کل شکایات ثبت شده در سامانه	نحوه رسیدگی به شکایات	درصد	بالاتر از ۶۰ درصد	۵

تاریخ: 1403/03/09

شماره: 4037/160

پیوست: 0

بسم الله الرحمن الرحيم

به: جناب آقای دکتر علیرضا زاکاتی
شهردار محترم تهران

موضوع: استرداد لایحه طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها

سلام علیکم؛

بازگشت به نامه شماره 10/207957 مورخ 1403/03/05 جنابعالی در خصوص درخواست استرداد لایحه شماره 10/1503343 مورخ 1398/12/28 موضوع « طرح بهره‌برداری از پیاده‌روها » و در اجرای ماده دهم (10) دستورالعمل نحوه اداره جلسات، رأی‌گیری و بررسی پیشنهادهای واصل شده به شورا موضوع ماده (25) آیین نامه داخلی شورای اسلامی شهر مصوب 1392/2/19 شورای عالی استان‌ها، بدین‌وسیله لایحه مزبور مسترد می‌گردد. / م 5/127

مهدی چمران

رئیس شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: - روسای محترم کمیسیون‌های اصلی شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار و خارج نمودن لایحه مذکور از دستور کار آن کمیسیون‌ها.
- رئیس محترم کمیته تنقیح مصوبات جهت استحضار.
- دفتر هیأت‌رئیس و مصوبات (5/127).